

เรื่องก่อนประวัติศาสตร์

ของ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราจรรยา

ฉบับทรงแก้ไขใหม่

พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

คุณหญิงละม่อม อรรถการชบดี

เมื่อวัน ๒๐ ธันวาคม ๒๔๘๓

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

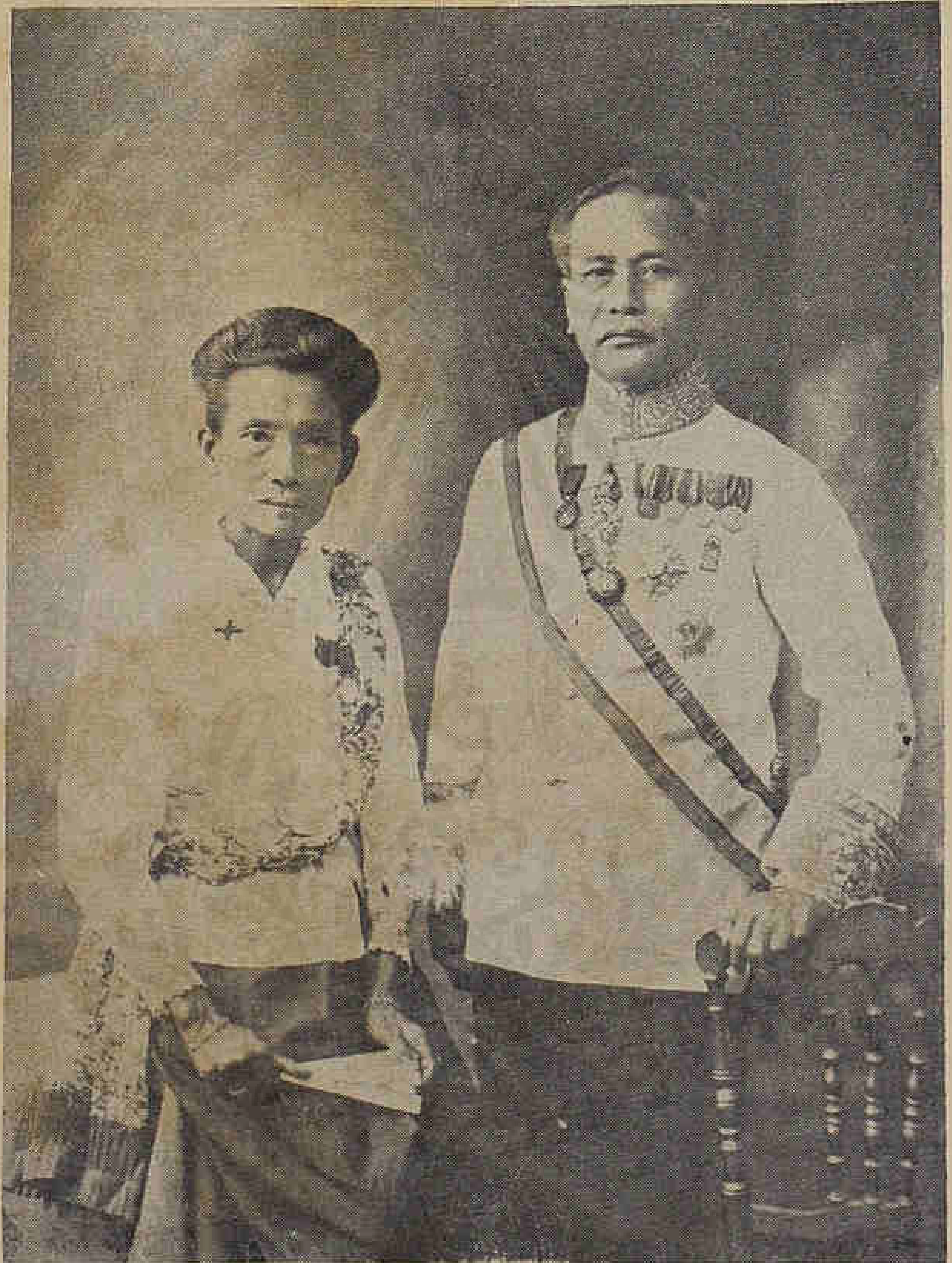
930.1

๑645 2491

คุณหญิงละม่อม อรรถการยงค์
(ละม่อม อรรถจินดา)

พ.ศ. ๒๔๑๘ - พ.ศ. ๒๔๕๑

คุณหญิงละม่อม อรรถการบติ (ละม่อม อรรถจินดา)
ถ่ายภาพกับ น.อ.ท. พระยาอรรถการบติ (ชุ่ม อรรถจินดา)

ประวัติของ คุณหญิงละม่อม อรรถการยบดี
(ละม่อม อรรถจินดา)

ด้วยนายพิสิฐ อรรถจินดา ได้มาขอร้องให้ข้าพเจ้าเขียนประวัติ
ของคุณหญิงละม่อม อรรถการยบดี ผู้เป็นมารดา เพื่อนำไปประกอบ
หนังสือแจกในงาน พระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงละม่อม ฯ ในฐานที่
ข้าพเจ้ารู้จักคุ้นเคยรักใคร่ ถิ่นมาตั้งแต่ คุณหญิงละม่อม ฯ ยังมีอายุ
๑๕-๑๕ ปี จึงขอเล่าประวัติโดยสังเขป ดังต่อไปนี้.

คุณหญิงละม่อม อรรถการยบดี (ละม่อม อรรถจินดา) เกิด
เมื่อดอนจันทร์ที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๓๘ เป็นบุตรคนที่ ๒ ในจำนวน
๕ คนของนายเทพ นางหิรัญ ทรรทรานนท์ และเป็นหลานปู่ของนายกรุง
หมอกุมาร มีชื่อในสมัยนั้น.

เมื่อคุณหญิงละม่อมยังอยู่กับบิดา มารดาได้ช่วยเห็ดอบิดา มารดา
ในการค้าขายและการ โรงพิมพ์ ต่อมาได้แยกออกมาตั้งโรงพิมพ์ของตน
เองชื่อ โรงพิมพ์สรรพอนงคกิจ ฯ อยู่ที่ถนนเจริญกรุงคอน โกลด์แยกพระยา
คีรี ฯ พร้อมกับมารดาแต่เนื่องด้วยสาเหตุการด้วยความอดค่าหะมานะ
เวลาข้าพเจ้าว่างงานยังได้เคยขอแรงข้าพเจ้า ให้ช่วยทาสหนังสือซึ่งข้าพเจ้า
ก็เต็มใจช่วยเพราะได้ปฏิญาณไว้ตั้งแต่คุณหญิงอยู่กับบิดาว่า ถ้าหากทุก
วันสิ่งใดต้องช่วยซึ่งกันและกัน กิจการโรงพิมพ์สรรพอนงคกิจได้ดำเนิน
มาด้วยดี จนถึงพ.ศ. ๒๔๕๓ คุณหญิงละม่อมได้สมรสกับนายช่ม อรรถ-
จินดา ผู้ซึ่งต่อมาได้สร้างคุณงามความดีในหน้าที่ราชการจนได้เลื่อนยศ

บรรดาศักดิ์เป็นหลวงพิรุณศักดิ์ญาณ. เป็นพระสังฆาภิรมย์. เป็นพระ—
ยาพิทักษ์เทพธานี. เป็นพระยาราชเสนา. และเป็นมหาอำมาตย์โทพระ—
ยาอรรถการยาศ. กิจการ โรงพิมพ์ ๑๖๖๖ ของยศ เพราะ เจ้าคุณ คอง รับ
ราชการอยู่ตามหัวเมือง คุณหญิงดะม่อมมบุตร ๒ คนคือ นายพิรุณ
อรรถจินดา และนางสาธิตภิรมย์ อรรถจินดา (ถึงแก่กรรม)

คุณหญิงดะม่อม ๑ ได้รับพระราชทาน เครื่องราช อิศริยาภรณ์
ศศิธรจางอมเกล้า และได้รับพระมหากรุณาจากสมเด็จพระปิยมหาราช
เจ้ารัชชกาลที่ ๕ พระราชทานสิ่งของหลายอย่าง เช่น กระเป๋าหนังตาย
ตุณพระบรมรูป ซึ่งเป็น ของฝาก จากถาวร เสด็จ ประพาศยุโรป เป็นต้น ซึ่ง
คุณหญิงปรารถนาจะฝากในพระมหากรุณาอยู่เสมอ.

ในตำแหน่งอธิการ คุณหญิงดะม่อม สนใจในงาน กสิกรรมทำนา
และได้ ดำเนินงานนั้นมาเป็นเวลากว่า ๕๐ ปีด้วยการควบคุมการทำด้วยตน
เองจนครบทั่วถึงจวาระสุดท้ายแห่งชีวิต คุณหญิงดะม่อมมเวมร ๑๖๖๖
แมตในจมกประมาณเดือนมกราคม ๒๔๗๓ ขณะที่ยควบคุมการเก็บ
เกี่ยวข้าวอภัยทานนาฉนวน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และได้ กัดบีบ มา
กรุงเทพฯ เพื่อรักษาแมตนั้นแต่ก็ไม่หายเลยกลับกลายเป็นหนองออกมะเร็ง
อย่างร้ายแรงตกลงจมก คุณหญิงได้ ให้นายแพทย์ ทดทำการผ่าตัดตอมน้ำ
เหลืองและฝังแร่เรเดียมแต่ก็ไม่ได้เป็นผลเพียงยัดเจดากออกไปอีกสักคราว ใน
ระยะสุดท้าย เนอร้ายนั้นโตกว้างจนสักคนนายแพทย์จะช่วยเหลือเยียวยากได้
จึงได้ ถึงแก่กรรม ณ บ้านถนนพระเจ้าตากสิน ชนบท เมื่อ วันอาทิตย์

ท ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๓ เวลา ๕ นาฬิกา ๒๒ นาที ตามกตางบัตร
หลาน ตระกูลบุตร ด้วยอาการ อันถึงบ และด้วย ความร ู้จัก และสัคคิ อยู่
ตลอดเวลา รวมอายุของท่านได้ ๗๓ ปี ๒ เดือน ๑๕ วัน

๑	คุณหญิงดระมอมสร้อย	ขรรคการยบตี
	คุณสัมบศาทานม	เปี่ยมแท้
	บารงตระกูลตเป็นศรี	เจริญรุ่ง เรืองเฮีย
	สัญญาางยังเกียรติแปด	ฝากพาดนชม
๑	จรรยาสามารถพร้อม	ซนค
	กลักรวมเพียรทาม	ย่อทอ
	ถือเป็นบรรลัทธิ	อาชีพ เต็มอนา
	กราบเท่าชราภาพขอ	เพื่องพ้ง จรุงเจริญ
๑	มเพียรสำเรัจได้	ดัมประดังก
	ทสัคคิเพียงนางตง	เยบผา
	ถือเขมคชยบรรจง	มอด เรือนา
	มดไคเรัจเขมชา	แต่แดง บรรบริณ

คุณหญิงส้มจัน เขื่อนเพชรเสนา.

คำนำ

ในงานพระราชทานเพลิงศพคุณหญิงตะม่อม อรรถการยงต์ ซึ่ง
กำหนด ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๓ นายพัลลภ อรรถจินดา
มิตรชายคนใหญ่ ได้มาคิดต่อกับกรมศิลปากร ขออนุญาตเรื่องใด
เรื่องหนึ่งสำหรับพิมพ์เป็นพระฤกษ์ เพื่อพิมพ์กรมศิลป์มีคตินะบบหนึ่ง—
คือเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ พระนิพนธ์ของสมเด็จพระยาตำรา
ราชานภาพ อันเป็นพระนิพนธ์ใดทรงชำระแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ ยังไม่เคยพิมพ์
จึงแนะนำให้ พิมพ์หนังสือเรื่องน นายเจ้าภาพกรมศิลป์ด้วยความยินดี
เพราะสมเด็จพระยาตำราราชานภาพ ทรงเป็นเจ้านายที่ใดเคยมีพระ
เดชพระคุณแก่สังคมมามาก การนำพระนิพนธ์ของพระองค์ท่านมาพิมพ์
แจกเป็นตำราธรรมศาสตร์ ย่อมเป็นการ เชิดชูพระเกียรติ และเผยแพร่พระกิตติคุณ
ด้วยดีถ่านหนึ่ง

หนังสือก่อนประวัติศาสตร์ น สมเด็จพระยาตำรา
ราชานภาพ ได้ทรงนิพนธ์ไว้ในลายพระหัตถ์ถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนคร
รัตนวงษ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ หลายฉบับ และได้เอามารวมเข้าเป็น
เรื่องใหญ่อาศัยคัดพิมพ์ออกที่สำนักงานเจ้าจอมมารดาตัทธิม ในรัชช
กาลที่ ๕ เมื่องานศพมาครั้งหนึ่ง กรมศิลปากรเห็นหนังสือเรื่อง
นี้เป็นหนังสือที่น่าอ่านให้ประโยชน์เป็นความรู้อย่างไม่น้อย จึงได้กราบทูล
ขอคินฉบับมารักษาไว้ในหอสมุดแห่งชาติ เพื่อจะได้จัดพิมพ์ ในโอกาส
ต่อไป สมเด็จพระยาตำราราชานภาพ ก็โปรดประทานพระอนุญาต

และทรงพระเมตตาชำระแก้ไขต้นฉบับให้ใหม่ (ฉบับพิมพ์ใหม่เป็นฉบับ
ที่ทรงแก้ไขในครั้งหลังสุด) ทรงกรมศิลปากรรู้สึกในพระกรุณาธิคุณ
เป็นอย่างยิ่ง

หนังสือเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องราวกล่าวถึงมนุษย์ใน
สมัยดึกดำบรรพ์ เมื่อครั้งยังไม่รู้จักจดเอาไว้เป็นหนังสือ แนวทางที่จะ
ทราบเรื่องราวสมัยก่อนประวัติศาสตร์อยู่ทางการศึกษา หารู้จักใช้สังเกต
พิจารณาลักษณะของวัตถุที่ขุดค้นพบ แล้วอธิบายถึงต้นนิษฐานหา
เหตุผลแวดล้อมประกอบกับวัตถุที่ขุดค้นได้ วิชาที่นักปราชญ์ชาวตะวันตก
ใช้เพื่อเป็นแนวพิจารณาหาความรู้ไม่ว่าอย่างไร ได้ทรงอธิบายไว้ในหนังสือเล่ม
นี้ชัดเจนแล้ว

เรื่องราวที่กล่าวไว้ในหนังสือประวัติศาสตร์ต่าง ๆ อันเป็นสมัยหลัง
จากสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ยกตัวอย่างประวัติศาสตร์ของยุโรปสมัยที่
เรียกว่า Reformation ทางระบบนักมโนมติของความที่เดาถึง เหตุการณ์
ในบางตอนไม่ตรงกัน บางฉบับก็กล่าวความตรงกันข้าม ซึ่งจะต้อง
ตรงกับความจริงทั้งสองฉบับย่อมเป็นไปได้ แต่จะถือว่าฉบับไหน
ผิด ฉบับไหนก็ทำตามต้องความจริงก็ไม่ได้ อีกเหมือนกัน เพราะมักเป็น
ความจริงด้วยกันทั้งสองฝ่าย หากแต่ไม่เป็นความจริงทั้งหมดทีเดียว
ตามธรรมดาผู้แต่ง ย่อมมีความคิดเห็นไปตามอัธยาศัย แล้วแต่ทุกคนจะ
ชอบและไม่ชอบ แม้พยายามตั้งใจให้เป็นกลาง ถ้าไปถกเรื่องที่ไม่น่าชอบ
ก็มักจะละเอียดไม่กล่าวถึง หรือถ้าจำเป็นต้องกล่าว ก็ยากที่จะกล่าว
ให้เป็นกลางได้ เหตุที่นักปราชญ์ชาวตะวันตกจึงว่า ความจริงไม่ประ-

จิตศาสตร์ อยู่ในเทตใดที่หนึ่งตอนกลางระหว่างที่หลังของสองข้าง ส่วนวัตถุ
ต่าง ๆ ย่อมมีลักษณะบอกความจริงทั้งหมดที่มีอยู่ในตัวให้ทราบได้เต็ม
ไป ที่จะบอกความจริงแต่บางสิ่งบางอย่างไม่จริงอยู่บางที่วัตถุเหล่านั้น ดู
เหมือนจะไม่บอกความจริง แต่นั่นเกิดจากความผิดของเราเอง เพราะ
ขาดความรู้ ตไม่ถึง หรือเข้าใจผิดจากความจริงไป วัตถุหนึ่งมีความ
จริงอย่างใดก็ไม่เปลี่ยนแปลงความจริงได้ วัตถุที่กล่าวมานั้นจมฝังตกอยู่
ในพินทุนั้นเอง ต้องขอคนเขาขึ้นมาจึงจะได้ และขอคน นักปราชญ์
ที่มีความรู้ ในด้านนี้ได้อาเนนการกันโดยวิธีใด เป็นข้อความตอนหนึ่ง
ทรงอธิบายไว้ในหนังสือเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ น เป็นตอนที่น่าอ่าน
มาก ให้แง่ความคิดและความรู้ หายอย่าง อานจบแดงกร สักเดี่ยตาย
คืออ่านซ้ำ เพราะถ้าจนใจหารที่ทรงอธิบายไว้นั้น คนซึ่งไม่มีความ
รู้ในเรื่องเหล่านั้นอ่านเข้าใจได้ง่ายจนตลอด ผิดกับหนังสือที่แต่งเป็นคำ
ซึ่งผู้ไม่มีความรู้ อยู่บ้าง อ่านเข้าใจได้ยาก

กรมศิลปากรขออนุโมทนาทุกศดบญวาศ์ทักษณานพทาน ซึ่งคณะ
บตรีชดา ไต่ป่าเพญชทศ์ส่วนกศดเค้ คุณหญิงระมอม อรรถการยบตี
ผู้มารดา และเจดพมพ หนังสือแจกจ่ายเป็นวิทยาทาน เกอถดความร แก
นักศกษาเป็นสาธารณกศด ขอจงล้าฤทชผด คดบันดาตให้ ล้าเว้จประ
โยชน์ลัชแก่ผู้ตจงลับไป ตามควรแก่ศตวิสัยในลัมปรายภพลัมดงมโน
ปณิธานทุกประการ เทอญ.

กรมศิลปากร

๘ ธันวาคม ๒๕๑๓

เรื่องก่อนประวัติศาสตร์

อธิบายเบื้องต้น

เมื่อฉันพ้นจากราชการแล้ว ออกไปพัก ดำรงชีวิตที่เมือง
บึง ฉันเป็นที่ชอบใจด้วยสิ่งบ่งชี้และเทววัตถุไปไหน ๆ ได้สะดวก เมื่อ
ฉันอยู่ที่เมืองบึงนั้น ประจวบเวลารัฐบาลอังกฤษเขาเชิญศาสตราจารย์
คาเดนเฟลด์ นักปราชญ์อันดับที่ ๑ วิชาโบราณคดีชั้นก่อนสมัยประ
วัติศาสตร์มาชุมนุมที่พิพิธภัณฑ์ก่อนประวัติศาสตร์ซึ่งพบในอาณาเขตเมืองบึง
แห่งหนึ่ง ศาสตราจารย์คาเดนเฟลด์กับฉันเคยคุ้นกันมาแต่ก่อน แก
มาชวนให้ไปดูชุมนุม เมื่อฉันได้ไปดูแต่ละที ฟังอธิบายของ
ศาสตราจารย์คาเดนเฟลด์ ก็อดอยากวิชาว่าด้วยประวัติศาสตร์ให้
กว้างขวางออกไป จึงแสวงหาคำว่า Prehistory ได้มาจากหอสมุดเมือง
บึงเล่ม ๑ มีศัพท์ที่คนเมืองบึงมักใจให้มาออกเล่ม ๑ เขา
มาอ่านดู แต่เข้าใจยาก ด้วยมักติดศัพท์ซึ่งไม่มีในหนังสือพจนานุกรม
ภาษาอังกฤษอย่างสามัญ เพราะพวกนักปราชญ์เขาชอบเอาคำภาษา
ละตินและภาษากรีกมาใช้ เป็นนามศัพท์ในหนังสือวิทยาศาสตร์ เพื่อจะ
ให้เรียกชื่อเดียวกันเหมือนกันทุกชาติทุกภาษา รอดคงที่เป็นเวลาศาสตราจารย์
คาเดนเฟลด์อยู่ที่บึง และชอบมาสนทนากับฉันเนื่อง ๆ ถึงถึงความ
หรือติดศัพท์ตรงไหนได้อาศัยไต่ถาม แก่ช่วยอธิบายให้จึงสามารถเขียน
ได้ตั้งประสงค์ เขียนไปก็ออกสั้นๆ เดี่ยวคิดถึงสมเด็จพระนริศรา
นุกตวงศ์ซึ่งเคยเป็น "เพื่อนพูด" เรื่องโบราณคดีด้วยกันมาเนื่องนี้

นึกว่าคงพอพระฤทธิฤทธิ์ทรงทราบเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ ของเขยน
ทุกมากไปรด ฉนั้นเขยนได้ถึงไหนก็เขยนทุกต่อมาในจดหมายออกหลาย
ฉบับ จนถึงความรูเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งได้เขยนในครั้งนั้น
ครั้นถึง พ.ศ. ๒๔๘๓ เจ้ามอมมารดาทบทมรัชชกาลที่ ๕ ถึง

อสังัญกรรมท่านเขยนมาเคยมีคนปลการแกควณิตตอดจนถูกหิตานบางคน
มาแต่ก่อน จึงคิดกันเในพอดคิดก็คิดว่าจะทำบุญทหน้าศพอทศกศัดงของ
พระศณทานต์กครงหนง และการกศัดซึ่งจะบำเพญนเ อย่างอน มอบแก่
ถูกทอยู่เในกรุงเทพา ให้ช่วยกันทำ ส่วนควณเอยู่เเอดจะพมพทหนึ่งลือล้า
หรับแจกเในงานนเ เมื่อคคทาเรองหนงลือลจะพมพ นกถึงเรองก่อนประ
ศคศาตร์ เเห็นว่าเป็นเรองนารูแต่ยังไม่เคยมีใครเขยนเป็นภาษาไทยมา
แต่ก่อน ถ้าพมพแจกเห็นเป็นประโยชน์ ฉนั้นจึงรวมดำเนาคคทหมายเรอง
ก่อนประศคศาตร์ ซึ่งได้เขยนทุกเล่มเตจเจ้าฟ้ากรมพระนริศลิ่งมายังกรม
ศัดปลากรขอเให้ช่วยจคการพมพดำหรับแจกเในครั้งนเ และอนุญาตแก่
กรมศัดปลากรเให้พมพได้คชไปตามประลิ่งคค หนึ่งลือเรองก่อนประศค
ศาตร์นเจึงพมพเป็นครงแรกเมื่อ พ.ศ. _____

เมื่อฉนั้นกคชมาอยู่กรุงเทพา ในพ.ศ. ๒๔๘๕ มารูว่าหนงลือเรอง
ก่อนประศคศาตร์ทฉนเขยนมีคนชอบอ่านกันมาก กรมศัดปลากรได้พมพ
ถึง ๕ ครงแต่อกยนค แต่หนงลือเรองนเเมื่อพมพครงแรกฉนนกว่าพมพ
เพียงครงเตชจแต่อกแต่อกน ฉจึงเป็นแต่รวมดำเนาคคทหมายอดาชลิ่งเตจ
เจ้าฟ้ากรมพระนริศลิ่งมาเให้พมพ เมื่อพมพเป็นหนงลือล้าหรับอ่านกัน
แพร่หลายเขยน ถ้าจะพมพออกคจจะแกถอยคเให้ลิ่งมคจวแก่เป็นหนงลือ

เรื่องหนังสือต่างหาก ฉบับนี้ขอระบบมาแก้ไขโดยคำให้แก้กรรมคดีปากกร
ตั้งปรากฏอยู่ในหนังสือก่อนประวัติศาสตร์ระบบนี้

(ตั้งพระนาม) ตำรงราชานุภาพ

วงรัตนศีท ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

อธิบายภูมิกาล

ขณะที่ เรืองก่อนประวัติศาสตร์ จะต้อง ชัดแจ้ง วิชา นักปราชญ์ เขา
กำหนดเวดาก่อนประวัติศาสตร์ได้ก่อน เพราะวิชาเป็นการค้นเรื่อง
อดีตโดยหาหลักฐานไปนับด้วยหลายด้านปี จะอาศัยศักราชอันใดเป็นเครื่อง
กำหนดไม่ได้ จึงใช้ตั้งเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ของโลกชาติเป็นกำหนด
เรียกว่า Geological Time คือ "ภูมิกาล" (ประหลาดที่ไปเข้าเค้ากับกาละ
กำหนดของชาวอินเดียแต่ตั้งคำบริบูรณ์) กำหนดอดีตกาลเป็น & Division
เทียบตรงกับ "กัณฑ์" ในกัณฑ์ ๓ แบ่งเป็นหลาย Subdivision เทียบตรงกับ
"ยุค" (บางกัณฑ์มียุคมาก บางกัณฑ์มียุคน้อยไม่เท่ากัน) ในยุค ๓ ยังแบ่ง
เป็น Period เทียบตรงกับ "สมัย" เป็นส่วนที่เล็กแห่งกาลกำหนด คือ
นักเขาเขตคประวัติกาลจึงใช้ศักราช

ลักษณะที่กำหนดกัณฑ์นั้น เอาเหตุสำคัญที่เกิดขึ้นในโลกชาติเป็น
เกณฑ์ เช่นเกิดไฟไหม้โลกและเกิดมืดดวงอาทิตย์ในโลกเป็นต้น
เรียกชอกกัณฑ์เป็นลำดับเลข กำหนดยุคนั้น เอาอดีตที่เกิดขึ้นและ
หลังในกัณฑ์เดียวกันเป็นเกณฑ์ เรียกชอยุคด้วยอาศัยจุดกัณฑ์ ๆ
กำหนดสมัยนั้น อาศัยความเปลี่ยนแปลงของวัตถุในยุคเดียวกันเป็น
เกณฑ์ เรียกแต่ว่าสมัยต้น แด่สมัยปลาย หรือสมัยต้น สมัย
กลาง แด่สมัยปลายของยุคนั้น ๆ ถ้าแปลอธิบายมาว่าเป็นอุปมาอย่าง
เข้าใจได้ง่าย ๆ ต่างว่ากัณฑ์เปรียบเหมือนรัชกาล ยุคเปรียบเหมือน
อย่างในรัชกาลที่ ๕ มียุคเกิดรถไฟ แด่ยุคเกิดรถยนต์ ส่วนสมัย
นั้นเปรียบเหมือนเมื่อเกิดรถยนต์แล้ว รถยนต์วิ่งสมัยต้นยังดงอกทุก

ก๊กก้อง รัตนตรัสมัยปลายแดนเงยบเดยบเวียรรอยคละน

แต่ส่วนจำนวนนับตามประเภท ในตำราเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ ได้
แต่คาดคะเน ไม่มีใครรู้ว่ากัปไหน ยุคไหน หรือสมัยไหนจะเป็น
จำนวนนับเท่าใด รุแนแต่ความมากมายนับด้วยหมื่นด้วยแสนและด้วยล้าน
ท่านเองเคยยกกับที่เราเรียกจำ "อสังขัย" หมายความว่าจำนวนไม่ถ้วน

อธิบายกำหนดของโลก

กัปต้นเรียกว่า Archaon ตรงกับ "อาทกัป" (แรกมีเค้าเงอน
พอสังเกตุรูปร่าง) อธิบายว่าโลกที่เราอยู่นี้ ในกัปนั้นไฟ
(ประดัยกัป) ใหม้อยู่ และ (ไฮไฟบรรดาให้) มีเมฆหุ้ม
ห่ออยู่รอบโลก จำเนียรกาลนานมา (ไม่รู้จากปี) เมื่อเชื้อไฟที่
เปลือกโลกหมดไป ไฟก็ไหม้เชื้อตามลงไปไกลดวงโลก ส่วน
เปลือกโลกเมื่อไฟดับแล้ว ก็ค่อยเย็นตัวแข็งกลายเป็นหินขรุขระ
(เช่นตึกมะรุต) มีที่สูงเป็น โลกเป็นเขาบ้าง ที่ต่ำเป็นแอ่งตึกบ้าง
ส่วนเมฆหุ้มห่ออยู่รอบโลก (เมื่อหมดไฮไฟที่ไหม้เปลือกโลกแล้ว)
ก็หายไป บรรดาให้แสงอาทิตย์ส่องถึงโลก ทนก็เกิดฝนตก
เป็นน้ำฝนมาช้านาน (นับไม่ถ้วน) น้ำฝนที่ตกตงยังโลก ไหลตงจาก
ที่สูงโดยธรรมชาติ ก็ไปขังอยู่ในทิวเขา ทำให้เกิดแอ่งกลายเป็นทะเล
และห้วงน้ำต่าง ๆ มีชนใน โลก ไซแต่เท่านั้น แรงน้ำฝนตกกระหน
ไหลขอยเป็นกรวดทราย ไหลตงไปกั้นน้ำฝน นานเข้าก็ไปกั้นกั้น
จนเป็นพื้นแผ่นดินเกิดมทรานด้วย ส่วนไฟที่ไหม้ตงไปไกลดวงโลกนั้น

เพราะมีเปลือกโลกหุ้มห่ออยู่ข้างนอก ใยไฟออกได้แต่ทางช่อง
 ภูเขาไฟ ไม่พอจะระบายไปได้สะดวก จึงเกิดเป็นแรงใยไฟอยู่ใน
 กลางโลก เมื่อไรใยไฟคั้งแรงก็เบ่งดันเปลือกโลกออกมา เป็นเหตุ
 ให้เกิดแผ่นดินไหว อาจเปลี่ยนสันฐานเปลือกโลกไปต่าง ๆ เช่น
 ดันแผ่นดินบางแห่งให้สูงขึ้นจนเป็นภูเขา ยกตัวอย่างดังเทือกเขา
 หิมาลัย ซึ่งเขาตรวจโดยทางวิทยาศาสตร์ รูได้จาเดิมอยู่ในท้องทะเล
 ในเมืองเราก็มขอจะพิสูจน์ในเรื่องนี้ เช่นที่ถ้ำ "เขายี่นา" ในจังหวัด
 ตรัง มีเปลือกหอยติดกรงอยู่กับหินทของถ้ำ สูงกว่าพื้นแผ่นดิน
 สูง ๒๐ จา ส่อให้เห็นชัดว่าเขายี่นานั้นเดิมอยู่ในท้องทะเล แล้วจึงลอย
 ขึ้นไปจนกลายเป็นภูเขาอยู่บนบก บางทีแผ่นดินไหวก็ทำให้ผองน้ำ
 เปลี่ยนระดับ บางแห่งแห้งหายหรือกตหายเพี้ยนไปได้ต่าง ๆ ยังล้วน
 อากาศธาตุที่มากกระทบ โลกก็เกิดเป็นฤดูกาล แต่บางยุคก็วิปริตผิด
 ผันไปได้ต่าง ๆ แต่ในอาทิตย์ที่ปกคลุมมานี้ ชาติยังห้ามไฟโลกไม่

กัดปดต่อมาเรียกว่า Primary Division ตรงกับ "ปฐมกัณฑ์"
 เริ่มเกิด Life คือดวงชีวิตในโลก ดวงชีวิตนั้นนักปราชญ์
 ยังค้นไม่พบว่าเดิมเกิดขึ้นได้อย่างไร รูได้แต่ว่าดวงชีวิตแรกเกิดขึ้น
 เป็นแต่อย่าง "ค่อม" อันหนึ่ง เกิดขึ้นในน้ำมากกกว่ามาก มีธรรมชาติ
 (เกิด แก่ เจ็บ ตาย) ต้องหายใจแต่กินอาหารจึงอยู่ได้ มีฉะพินกตาย
 ตัวดวงชีวิตนั้นครั้นนานมาได้พบแต่บริโภคนอาหารต่าง ๆ ก็เกิดนิยม
 แลพยายามหาอาหารด้วยอาการต่างกัน จึงเป็นปัจจัยให้ดวงชีวิตผิด
 กันไปเป็น ๒ อย่าง คือ พฤษชาติอย่าง ๑ เป็นสัตว์ชาติอย่าง ๑

อธิบายกำเนิดของพฤกษชาติ

คำว่าพฤกษชาตินั้น อธิบายว่าดวงชีวิตเจ้าพวก ๓ นิยมยึดอยู่กับพืชนกโตหน้า ไม่ชอบขยายย้ายที่ เพราะชอบกินแต่ชาติตะเขยต
 เป็นอาหาร นานมากก็ตายเป็นพฤกษชาติ แล้วเกิดพืชพันธุ์ ขยาย
 ตามตามพืชนกโตหน้าขึ้นไปยังที่ตนโดยลำดับ ในชั้นพฤกษชาติยัง
 หายใจได้แต่ในน้ำ ถ้าเขาขึ้นพื้นน้ำไม่ซ้าก็ขาดใจตาย (เช่นพวก
 ส่างร้าย) แต่เมื่อพืชพันธุ์ ขยายคืบคลาน ไปถึงที่มเวदानาชนแต่ละน้ำตง
 เมื่อน้ำตงขุดกคอกกดิน ใจในเวลาเมื่ออยู่พืชน้ำ เป็นเช่นนั้นจนเคย นาน
 เขาก็กลายเป็นพรรณพฤกษอันอยู่ในน้ำเพียงคอกโคนก็หายใจได้ (เช่น
 กกเป็นต้น) พืชพันธุ์ ของพฤกษชาติพวกนี้ รุกหายใจนอกน้ำมาก
 ขึ้นโดยลำดับ นานเข้าก็ไม่ต้องหายใจในน้ำ จึงกลายเป็นพฤกษชาติ
 ที่เกิดและอยู่แต่บนบก นานเข้าก็กลายเป็นต้นไม้มีดอกผลปลิว
 กระจายขยายพืชพันธุ์ ออกไปโดยลำดับ จนตลอดโลกด้วยประการฉะนี้

อธิบายกำเนิดของสัตว์ชาติ

พวกดวงชีวิตที่กลายเป็นสัตว์ชาตินั้น ผิดกับพวกพฤกษชาติ
 ด้วยชอบกินอาหารหลาย (สัตว์ทั้งหลายจึงต้องถ่ายมูล) อากาศ
 แลวงหาอาหารของดวงชีวิตเจ้าพวกนี้ต่าง ๆ กัน บางเจ้าพวกไม่
 พยายามย้ายถิ่นที่ไปห่างไกล บางเจ้าพวกก็ชอบย้ายที่เที่ยวเล่นหา
 อาหาร นานมาจึงเกิดรูปพรรณต่างกันตามกิริยาอาการ ตั้งแต่
 เป็นฟองน้ำแต่ตัวประการัง เป็นแมลงกะพรุนแล้วเป็นหอยปูปลิว

เป็นสัตว์ Invertabrate คือ สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังเกิดขึ้นในโตก
 กอน นานมาจึงเริ่มเกิดสัตว์ที่มีกระดูกสันหลัง คือปลาเป็นอาทิ ที่
 อาจว่ายน้ำรวดเร็วและไปได้ไกล ๆ สัตว์ชนิดนี้เกิดในปฐมกัปป์ยัง
 ต้องอยู่ในน้ำ เพราะหายใจได้แต่ในน้ำเท่านั้น

กัปป์ต่อมาเรียกว่า Secondary Division ตรงกับ "ทศกัปป์"
 เริ่มเกิดสัตว์บกขึ้นในกัปป์นี้ อธิบายให้เห็นชัดของสัตว์บกนั้นว่าเริ่มด้วย
 มีปลาจำพวก ๓ ชอบหาอาหารกินตามชายตลิ่ง มักขึ้นไปหากิน
 ถึงที่ชายตลิ่งจนเคย นานเข้าด้วยจะ (ที่เราเรียกว่าหุปลา) ทั้งสอง
 ข้างก็ค่อยแข็งแรง จนอาจพัวพันไปได้บนตลิ่ง (เช่นปลาตีน) และ
 รุกหายใจบนบกด้วย นานมาหุ ๒ ข้างก็เต็ม กลายเป็นเท้าหน้า
 และ ครบ ข้างหลัง ซึ่งใช้ช่วยพยุงน้ำหนักขึ้น เกิดเป็นเท้า ยก คือ ๓
 เป็น ๕ ขา สำหรับพาเดินบนตลิ่งและว่ายน้ำ พืชพันธุ์ จึงกลายเป็นสัตว์
 อกประเภท ๓ เรียกว่า Amphibian (คิดหาศัพท์ภาษาไทยให้ตรงกัน
 ยักไม่ออก) ความหมายว่าอยู่ได้ทั้งในน้ำและบนบก (เช่น กบ
 และจระเข้ เป็นต้น) เพราะอาจหายใจได้ทั้งบนบกและใต้น้ำ พืชพันธุ์
 ของสัตว์ประเภท Amphibian นี้ คือมากตายเป็นสัตว์จำพวกที่อยู่บนบก
 ส่วนพวกสัตว์ที่ไม่มีกระดูกสันหลังก็มีบางจำพวกที่เริ่มขึ้นบก เช่น
 กระจับปี่ แมลงป่อง และปู เป็นต้น สัตว์ทั้ง ๒ จำพวกนี้เรียกว่า Reptile
 ตรงกับสัตว์เลื้อยคลานตามอธิบายของไทย หมายถึงจำพวก งู กระจับปี่
 แมลงป่อง และจิ้งเหลน แต่อธิบายของฝรั่งรวมตลอดไปในบรรดา
 สัตว์ที่สี่พนัก ด้วยออกไขมาเป็นตัวนอกครรภ์ แม้นพวกสัตว์ซึ่ง

สุนัขพันธุ์ ไปแล้ว ขุดพบแต่โครงกระดูก ตัวโตใหญ่เลี้ยงกวางข้าง
ก้นบในจำพวก Reptile เพราะเหตุที่ออกถูกเป็นไข่เหมือนกัน

กาเห็นดของนกนั้น อธิบายว่าเกิดจากสัตว์จับกินเอง ด้วย
มีสัตว์เดือลกกลางบางจำพวกชอบกินนกไม้ หรือหัดกเพียงภยอันตราย
เป็นเหตุให้ชอบชนไปหากินบนต้นไม้เป็นปกติ การที่ขยับต้นไม้
ไม้ใครมกจต้องเดิน แต่จะต้องกระโดดโดด โยนไปคามกิ่งไม้ย้อยเล่มอ
นานเขากระดูกก็เบาแต่จะหาหนักก็ตายเป็นโครงบัก แดงมีขนบัก
หางออกจนจับไม่ได้ จึงกลายเป็นนกไปด้วยประการฉะนี้

ถัดต่อมาเรียกว่า Tertiary Division ตรงกับ "ตติยกัณฑ์"
เกิดสัตว์ชั้นนอกประเภท ๓ เรียกว่า Mammal ตรงกับว่า "กึ่งนม"
สัตว์ประเภทนี้ผิดกับสัตว์เดือลกกลาง ดึงเกิดพืชพันธุ์ ด้วยไข้อยู่ในครรภ์
ของมารดาจนเป็นตัวแดงจึงคลอด เมื่อคลอดแล้วกึ่งนมต่อมา สัตว์
ประเภทนี้เป็นจุดบาทขยับบนบกเป็นพบน แต่เป็นปลาที่มีบาง เช่น ปลาฉลาม
ปลาฉลาม และปลาโตมา ก็ออกถูกเป็นคอกเหมือนกัน ประหลาดขยูก
มีปลาเล็ก ๆ จำพวกหนึ่งซึ่งคนชอบเลี้ยงกันอยู่ที่เมืองบางนง ออกถูก
เป็นตัวปลาที่แดงครอกตั้ง ๒๐ ตัว ไม่เห็นกึ่งนมแม่ พอก
นักปราชญ์เขาจะกำหนดเข้าพวกไหนหาทราบไม่ มนุษย์กึ่งนมอยู่ใน
จำพวก Mammal นี้

ถัดต่อมาเรียกว่า Quaternary ตรงกับ "จตุรกัณฑ์" ซึ่ง
ต่อกับสมัยประวัติศาสตร์ นับเป็นกัณฑ์สุดท้ายของภูมิภาคนั้น เวียง
ในกัณฑ์นี้มาด้วยการเปลี่ยนแปลงพืชพันธุ์ ของสัตว์ต่าง ๆ และประจักษ์

ของมนุษย์

การค้นพบ หาคำว่า วิ เรื่องก่อน ประวัติศาสตร์ อธิบาย กำเนิด ของ
 มนุษยชาติ ค้นต่่ายกับ ไปเที่ยวถามหาต้นกึ่งที่ เขาพระพุทธรบาท
 ด้วยถ่านหม้อของทางแยกไปได้หลายทางมาก ยังไม่มีใครไปถึงกึ่งที่
 ทุกทาง ความรูปร่าง ๆ อันเนื่องด้วยคตกลอนประวัติศาสตร์ก บนถานอง
 เดียวกัน มีลำธารจน ให้คน ไปถึงวิชาอันนอกหลายอย่าง นี้น้องชิม
 เข้าไปส แต่ละเอียดกเห็นตกขงยากที่จะไปให้ถึงที่สุดได้ จึงเดา
 เพียงเท่าที่ เปรียบเหมือนพรรณนาของทางที่ ได้เห็น ในถ้ำมหาดงก
 เท่านั้น

จากตงความรู วิชาก่อนประวัติศาสตร์ Prehistory ผู้ศึกษาได้ขอ
 คัยกรวจของทงมตนอยเป็นสำคัญ คือ โครงกระดูกมนุษย์ชนตก
 ต้าบรรพพอย่าง ๑ กับเครื่องมือของมนุษย์ชนพนอย่าง ๑ เขาของ
 เหล่าพพมาพิจารณาประกอบกับภูมิศาตและ โครงกระดูกสัตว์คูนยพพช ๓
 ชุดพพหาตกรฐานเรื่องประวัติของมนุษย์ชาติว่า (๑) มีกาเห็นตมาแต่
 เมื่อใด (๒) สัมพันธ์มาอย่างไร และ (๓) เจริญปัญหามา
 อย่างไร อันเป็นใจคตถาม

ขอทงความมนุษย์ชาติจะมกาเห็นตมาแต่เมื่อใดนั้น ตามภูมิศาตซึ่ง
 กำหนดเงตาสงนอติคตของโดกเป็น ๕ กิตป์ ตั้งอธิบายทกตงมาแต่จ
 นั้น พวกนักปราชญเขาตงเนอเห็นจา จ้าพวกตงกนนมเกิดชนตอใน
 คตยกิตป์ มนุษยกนบอยู่ในจ้าพวกกนนม มนุษยจงยังไม่มี

ในกัลป์ ๓ ก่อนขึ้นไป ศคยกัลป์นั้นในตำราเขาแบ่งเป็น ๔ ยุค เรียกชื่อต่างกันเป็นคำภาษากรีก

ยุคที่ ๑ (คือยุคกัลป์) เรียกว่า อีโอซีน Eocene (ความหมายเพียงว่า อรุณของรุ่งใหม่ Dawn Recent) กำหนดเวลาของยุคนี้ว่า ๓๒,๐๐๐,๐๐๐ ปี

ยุคที่ ๒ เรียกว่า โอโตโคซีน Oligocene (แปลว่า รุ่งใหม่ ค่อยมากเล็กน้อย A little more recent) กำหนดเวลา ๓๒,๐๐๐,๐๐๐ ปีเหมือนกัน

ยุคที่ ๓ เรียกว่า ไมโอซีน Miocene (แปลว่า ถึงรุ่งใหม่ Half-Recent) กำหนดเวลา ๕๐๐,๐๐๐ ปี

ยุคที่ ๔ (เป็นยุคสุดท้ายของศคยกัลป์) เรียกว่า ปลิโอซีน Pliocene (แปลว่า รุ่งใหม่ยิ่งขึ้น More Recent) กำหนดเวลา ๕๐๐,๐๐๐ ปี (คือไปนี้เข้ายุคกัลป์) ยุคกัลป์แบ่งเป็น ๒ ยุค

ยุคที่ ๑ เรียกว่า เปลีสโตซีน Pleistocene (แปลว่า ใหม่เอี่ยม Most Recent) กำหนดเวลา ๕๐๐,๐๐๐ ปี

ยุคที่ ๒ เรียกว่า รีเซนต์ Recent (แปลว่า เมื่อเร็ว ๆ นี้) นับเป็นเวลายุคที่ ๒ มาจนคอปเรอวิคศาสตร์ ก็แต่เวลาดคอปเรอวิคศาสตร์นั้นต่างชาติยอมต่างกัน จึงกำหนดเวลายุคนี้เหมือนกันทั้งโลกไม่ได้

โครงกระดูกมนุษย์เก่าที่สุด ได้พบในภูมิภาคซาจเจอร์ในถึงยุคปลิโอซีน แต่ที่พบมากน้อยอยู่ในยุค เปลีสโตซีน ถึงกระนั้นก็ถือเป็นหลักฐานที่ความมนุษย์ชาติมาแต่อดีต ๓,๐๐๐,๐๐๐ ปี

ข้อทักท้วงคนพหุพนธ์ของมนุษย์นั้น

นักปราชญ์ทั้งปวงยอม

รับความเห็น Theory ของศาสตราจารย์ ชาลส์ ดาร์วิน ว่าด้วย

มูลของพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ Origin of Species ซึ่งโฆษณาเมื่อ

พ.ศ. ๒๔๐๓ ว่า สัตว์ทั้งหลายย่อมสืบพันธุ์มาแบบกระบวนการ

Evolution คือว่าอาจจะคงรูปอย่างเดิมหรือแปรรูปไปเป็นอย่างอื่น

เพราะถนท่อยแต่การหาเลี้ยงชีพเป็นปัจจัยได้ทั้ง ๒ สถาน

ศาสตราจารย์คาเดเนเฟตซ์แห่งอรรถาธิบาย ว่าอุปมาเหมือนลูก ๒ คน

ที่เกิดรวมบดามารดาหนึ่ง คนใหญ่มีอุปนิสัยดีชอบอยู่กับบิดามารดา

แต่ลูกคนเล็กมีอุปนิสัยดีชกชนชอบบ้นบ้ายมาแต่เด็ก ครั้นเด็กทั้ง

๒ คนนั้นเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ความประพฤติในอาชีพก็ต่างกันไปตาม

อุปนิสัย คนใหญ่ชอบหากินตามอย่างบิดามารดา เช่นทำไร่ทำนา

ส่วนคนเล็กอาศัยทวิชาณาญการบ้นบ้ายก็ประกอบอาชีพตามถนัด เช่น

ไปเป็นพรานอยู่ในป่า อาชีพเลยเป็นปัจจัยให้กำลังและร่างกายของ

คนทั้ง ๒ นั้นเริ่มผลัดกัน ครั้นคนทั้ง ๒ มืดูกเตาต่อมา ลูกของพ

ก็คงเป็นชาวบ้าน ลูกของน้องก็เลยเป็นชาวป่า แต่จลัศักระกุด

แยกกันค่อ ๆ ไป แต่จำประหตาดอย้อย่าง ๑ ที่การสืบพันธุ์ เช่นกต่างมา

ไม่มีที่จะหวงกัด้บดอยหดง เปรียบดังลูกของน้องชายซึ่งกลายเป็น

ชาวบ้านนั้น พจะกัด้บคน ไปเป็นชาวบ้านเหมือนอย่างปู่ย่าหามิ่ไม่มี

แต่แยกเลยไปในทางอย่างอื่น

เพราะกระบวนการแปรพันธุ์ Evolution ของสัตว์เป็นดังความจริง

มีสัตว์จำพวก Order ต่าง ๆ ยกตัวอย่างดังเช่น ราชสีห์ เต่า

แอมะนอย นับว่าเป็นจำพวกลิงด้วยกันฉันใด ลิงเด็ก Monkey
 ทมทาง ลิงใหญ่ Ape ที่ไม่มีหาง แอมะนุษย์ เหตุนักเป็นจำพวก
 คน Anthropoid ด้วยกันฉันนั้น แต่ก่อนเข้าใจกันว่าแอมะนุษย์
 คือกินมา เช่นสัตว์ดิษฐ์เท่าแปรกตายเป็นลิงเด็ก ลิงเด็กกตายเป็น
 ลิงใหญ่ ลิงใหญ่กลายเป็นมนุษย์ แต่พวกคักชาวิชาก่อนประวัติศาสตร์
 ตรวจกันได้หลักฐาน ว่าลิงเด็กใหญ่แอมะนุษย์เกิดแต่พืชเดิม
 อันเดียวกันจริง แต่แยกเป็นสายต่างกันมาช้านาน หาได้สืบพันธุ์
 คือกินมาดังเข้าใจแต่ก่อนไม่ แต่ต่างสายสืบพันธุ์ มาคูนยเสียบ้าง สืบ
 พันธุ์ มาได้จนถึงปัจจุบันนี้

เหตุใดสัตว์บางจำพวกจึงสูญพันธุ์ ข้อนี้ตามอธิบายของ
 ศาสตร์จารย์ ชาลส์ ดาร์วิน กล่าวไว้ คือสัตว์ที่เหมาะสมแก่โลกดิษฐ์
 จึงจะรอดอยู่ได้ Survival of Fittest หรือกล่าวตามกระบวนภาษา
 ไทย ก็จะคือว่าสัตว์พันธุ์ใดสามารถเลี้ยงตัวได้ สัตว์พันธุ์นั้น
 จึงรอดอยู่ ข้อนี้ศาสตร์จารย์คาเดนเฟล ให้อธิบายว่า
 คนเหตุน้อยที่อาหารนั่นเอง คือสัตว์พันธุ์ใดไม่มีอาหารบริโภค สัตว์
 พันธุ์นั้นก็พากันอดตายสูญพันธุ์ไป ยกยอาหารนั้นอันปรากฏเมื่อไม่ช้า
 มานัก พวกซูดกันโบราณจัดไปพบโครงกระดูกสัตว์โบราณ (พวก
 ที่โตกว่าช้าง) จมดินอยู่ที่โขดงที่ไนทะเลทรายโคบี เห็นขประเทศ
 จีน ก็ขรรมหาสัตว์จำพวกนั้นยอมกินหญ้าเป็นอาหาร แอมะนุษย์อาศัย
 อยู่ตามชายฝั่งหรือทะเลสาบ ถือให้เห็นว่าเมื่อสัตว์โขดงนั้นหมดรอดอยู่
 ทะเลทรายตรงนั้นคงเป็นห้วงน้ำใหญ่ แต่เมเหตุเกิดขึ้นด้วยกำลัง

โลกชาติ เช่นเกิดแผ่นดินไหวเป็นต้น บรรดาตให้หวนน้ำนั้นแห้งหายไป
 พวกสัตว์เดรัจฉานหรือกวาง คิวเบาอาจถึงถิ่นที่ไปได้โดยเร็ว แต่
 สัตว์พวกนั้นตัวใหญ่โตไปยาก ก็กินแต่หญ้าที่เหลือน้อยในถิ่นนั้นจน
 หญ้าแห้งหมดก็เลยอดตายในคราวเดียวกันทั้งโขดง ยังมีตัวอย่าง
 อีก เช่น ช้างแฉะเลื้อยเป็นสัตว์ชอบอยู่ในอากาศร้อน ที่ในยุโรป
 ขุดพบโครงกระดูกช้างแฉะโครงกระดูกเล็กก็มาก สัตว์ให้เห็นว่าสมัย
 เมื่อสัตว์เหล่านั้นอยู่ในยุโรปคงไม่หนาวนัก ครั้นมาถึงสมัยน้ำแข็งท่วม
 Glacier Period ในยุคเพลีสโตซีน ช้างแฉะเลื้อยบางโขดงพากัน
 หนีมาหาอากาศร้อนทางเอเชีย หรืออยู่ในเอเชียมาแต่เดิมแล้ว ก็
 สืบพันธุ์มาได้จนทุกวันนี้ แต่บางโขดงไม่หนีมาจากยุโรป ก็
 พรรณพฤษชาติและสัตว์อื่นที่เคยเป็นอาหารอยู่อย่างเดิม จนของเหล่านี้นั้นหมดไป
 ช้างแฉะเลื้อยก็อดตาย แต่ประหลาดที่ช้างจำพวก ๓ ยัง
 อยู่ได้ด้วยพยายามเปลี่ยนอาหารไปกินพวกพืชตระกูลไคร้ (Moss)
 ที่ขึ้นด้วยอากาศหนาว นานเข้าช้างพวกนั้นก็เป็น Mammoth
 เกิดขนงอกปกคลุมตัวกันหนาวได้ แต่ต่อมาก็นุ้ยพันธุ์ด้วยเหตุ
 อย่างอื่น ถ้ายกตัวอย่างใด ๆ ก็บ่งชี้ให้เห็นได้ง่าย เช่นที่ใน
 เกาะชเวดแต่เดิมก็มีชมทั้งช้างแฉะเลื้อย ครั้นจำนวนมนุษย์มากขึ้น
 ช้างเอolith ซึ่งสัตว์เหล่านั้น เคยหากิน ทำไร่ทำนา บ้านช่อง และคอยจับได้ ทำ
 อื่นคราย จนสัตว์เหล่านั้นไม่มที่จะหาอาหารได้พอเลี้ยงชีพ ตง
 ที่ลี้คช้างแฉะเลื้อยในเกาะชเวดก็เลยสูญพันธุ์ ขุดพบแต่โครงกระดูก

จมอยู่ในแผ่นดินด้วยประการฉะ
ด้วยสามารถเพียงคิดเป็นประมาณ

ตั้งดวงปวงจงสัมพันธ์ อยู่ได้แต่

จำกัดปัญหามนุษย์ ในตำราวิชากายวิภาควิทยา Anatomy

จำกัดปัญหาอยู่ที่มโนสมอง Brain อธิบายว่ามโนสมองที่อยู่ในกระดูก

ศีรษะแบ่งเป็นหลายภาค และสำหรับกระทำกิจต่างกันเป็น ๒ อย่าง

คือ ๑ อย่าง ๓ คือ ๑ อย่าง ๑ คำสั่งตราจรรยาคาเดมเฟดบออกอรรถา

อธิบายว่า เหมือนอย่างวานิชตาแต่เห็นรูปคนถือบิณฑุคน ๑

นิษิตาเองไม่รู้ว่าเป็นอะไร เป็นแต่ฉายรูปส่งเข้าไปยังมโนสมองตอน

ที่อยู่ข้างท้ายทอย มโนสมองส่วนนั้น ถ้าไม่เคยเห็นคนถือบิณฑุ

แต่ก่อนก็ไม่รู้ว่าอะไร คือเคยเห็นจึงจำได้จากรูปนั้นเป็นคนถือบิณฑุ

บอกต่อไปโดยทางเส้นประสาทถึงมโนสมองส่วนความคิด ทอยตรง

หน้าผากจากคนถือบิณฑุ ทนที่โดยเส้นเสียงตั้งบังกึ่งเสียงนั้นเข้าไปยัง

มโนสมอง ส่วนซึ่งอยู่ต่อหูเข้าไปทั้ง ๒ ข้าง มโนสมองส่วนนั้นเคย

ได้ยินจำได้จาเสียง บัง เช่นนั้น เป็นเสียงบัน ในขณะนั้นเองได้ยิน

เสียง "ซัด" จำได้ว่าเป็นเสียงลูกบันเด็นผ่านอากาศ ก็บอกไปยัง

มโนสมอง ทอยตรงรุมหน้าผาก ชึ่ง (เป็นอชบด) สำหรับคิด

มโนสมองส่วนนั้นรูปร่างผุยงบน พิจารณาเห็นวาตาลกบนจะเป็นอชบดราย

จากของหลอดเสียง จึงส่งสายเส้นประสาทให้บอกคนให้พาตัวไปแอบแฝง

ให้พบทางบน คิงน กรูปพรรณตงกับมนุษย์แม่ละม้ายคล้ายคลึงกัน

มากกิด แตกกันเป็นข้อสำคัญอย่าง ๑ ทหน้าผากถึงขอมตา

แต่หน้าผากมนุษย์ตง ขอนล่อให้เห็นจากตงไม่ฉลาดเหมือนมนุษย์

เพราะห้องมันส่องสำหรับคนเล็ก มีมันส่องส่วนนั้นน้อยกว่ามนุษย์
ถึง จึงไม่มี ปัญหา มาก เหมือน มนุษย์ แม้ เห็น ได้ จา ได้ ก็ ไม่ สามารถ
จะคิดได้เท่าไรนัก

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ เริ่มพบหัวกระดูกมีลักษณะอยู่ในระหว่าง
มนุษย์กับลิง และต่อมาพบหัวกระดูกเช่นนั้นอีกหลายหัว เกิด
ปัญหาข้อนี้ว่าเป็นมนุษย์หรือเป็นลิง ครั้นพบหัวกระดูกแต่ละ
โครงกระดูกเช่นนั้นอีกเมื่อภายหลัง มีเครื่องมอที่ทาด้วยหินอยู่ด้วย
ก็รู้ว่า เป็นมนุษย์ ก็เกิดปัญหาว่ามนุษย์คล้ายดัง Apeman นั้น (น่า
เรียกในภาษาไทยแต่ว่า "คน" เพราะไม่นับเป็นมนุษย์ที่พออุปสมบท
ได้) จะสืบพันธุ มาอย่างไร จึงเอาหัวกระดูกคนคล้ายดังกับ
หัวกระดูกมนุษย์แต่ละหัวกระดูกดังใหญ่ (คือ คอติดา และชิม
แปนส์) เข้าเปรียบเทียบ เห็นได้ว่าหัวกระดูกคนคล้ายดังนั้นเหมือน
มนุษย์หมดทุกอย่าง เว้นแต่

(๑) เล็กกว่ามนุษย์

(๒) หน้าผากลาดกว่ามนุษย์ แต่ชันกว่าลิง

(๓) กระดูกหลังคายนอกมากกวามนุษย์ แต่ไม่เท่าลิง

(๔) กระดูกหลังคางเป็นแท่งเดี่ยวคดอดเหมือนกับลิง ไม่มี

หัวคอเหมือนมนุษย์

(๕) กระดูกซี่โครงงอโค้งมนยื่นคานูนออกมาเหมือนกับลิง ไม่

บุ๋มเข้าไปเหมือนมนุษย์

(๖) ปตายุตูกางไมยั้นเหมื่อนมนุษย์ กตบหดเข้าปคต้าย
กบดิง

(๗) ทรคกชากรรไทรชางกว๋ามมนุษย์ แต่ไมเท๋าดิง
แต่รงมตกษณะทอนเชนแชนแฉะช่าเบ้นค่น กออยู่โพระหว่าง
ค่นกบดิงท่านองเดยงก่น

ม้อธิบายโพวิชามนุษย์วิทยา Anthropology ว่ารูปพรรณของ
มนุษย์ยอมนตก่น เช่น ชางบ่าง ค่างบ่าง หน้าค่าเบ้นอยางนบบ่าง
อยางนบบ่าง แต่ยคก่นเพยงภายนออก ล้อวงโครงทรคกมนุษย์ทงม
พันธ์ อยู่โพบัจจบบนนิตคก่นแต่เบ้น ๕ พันธ์ Species ก้าหนดโพค่างร่า
เรยีกว๋่า ออด้เตรเดยงน พันธ์ ๓ นีโคร พันธ์ ๓ มงโคเดยงน พันธ์ ๓
แต่รงโรเบยงน พันธ์ ๓ ตกษณะมนุษย์เชนกว๋าดมา เช่นหน้าผากคิง
แต่ตูกคางยงเบ้นค่นเหมออนก่นทกพันธ์ มีแปดกอยู่แต่พวกค่นบ้ำ
ชางออด้เตรเดยงน (ชงโพดจจะค่นยพันธ์ อยู่แต่จ) ทรคกโครงควอยง
ออกม่าเชนค่นคต่ายตงตักเดก่นอย แต่โครงทรคกทอนกเหมออน
มนุษย์ แต่พันธ์ยงอยู่รู้ค่นโพเบ้นมนุษย์ กิ่งกระนบกชวงโพหน้าคต
ว๋่า หว้อตงใหญ่จะแปรพันธ์ ม่าเบ้นค่นคต่ายตง แต่ค่นคต่ายตงจะ
แปรพันธ์ ม่าเบ้นมนุษย์ แต่มหดกฐ่านปรากฏอยู่ คว๋อยชตพบโครง
ทรคกมนุษย์ทมพันธ์ ตบม่าจบบัจจบบน โพภมฐาคตงมยเดยงก่นกบ
โครงทรคกค่นคต่ายตงทต่ายแห่ง แต่ตงโพเห็นจ่มมนุษย์กบค่น
คต่ายตงมอยโพตงมยเดยงก่นทง ๒ พันธ์ โพแต่เท่านั้นโครงทรคก
ค่นคต่ายตงทชตพบทค่าง ๆ โพยุโรป โพอ่าพริกา โพชวา แต่

ในเมืองจีน ยังมีลักษณะผิดกัน จนเกิดสงสัยในพวกนักปราชญ์ว่า
 กระดกคนคล้ายถึงทพบ ณ ประเทศต่าง ๆ นั้น จะเป็นแต่พงศ์ Genus
 เดียวกัน แต่ต่างพันธุ์ Species กันเหมือนอย่างมนุษย์ในปัจจุบัน
 ซ่อนอยู่ในระหว่างพิจารณาหาหลักฐานให้แน่นอนต่อไป ในชั้น
 ตามตำราวิชาก่อนประวัติศาสตร์ กำหนดมนุษย์ชั้นก่อนเก่าแต่เป็น
 ๒ พงศ์ เรียกมนุษย์ที่ยังมีฟันอยู่ว่า คนมนุษย์ Homo Sapien
 และเรียกคนคล้ายถึงทุกลักษณะว่า คนเนแอนเดอร์ทาล Homo Neanderthal
 (ตามชื่อตำบลเนแอนเดอร์ทาลที่พบโครงกระดูกแรกของคนคล้ายถึง) เหตุ
 ไต่พวกคนคล้ายถึงจึงสูญพันธุ์ไปหมด ยังจะต้องค้นต่อไป ใน
 ตำราเก่าแต่ว่าการเปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการนั้นช้ามาก

ประวัติมนุษยชาติ

ในตำราสัตวศาสตร์ Zoology กำหนดว่าสัตว์ต่างชนิดด้วย
 อาหารเป็น ๓ จำพวก จำพวก ๑ กินเนื้อเป็นอาหารเรียกว่า Carnivora
 เช่นราชสีห์และเสือ เป็นต้น จำพวก ๒ กินพืชทุกชนิดเป็นอาหารเรียกว่า
 Herbivora เช่นช้างม้าวัวควาย เป็นต้น จำพวก ๓ กินทั้งเนื้อและ
 พืชทุกชนิดเป็นอาหารเรียกว่า Omnivora คนอยู่ในจำพวกนี้ ทั้งอยู่
 ในจำพวกสัตว์กินนม Mammalia ด้วย เพราะเหตุฉะนั้นคน (รวม
 ทั้งพวกคล้ายถึงและพวกมนุษย์) เมื่อแรกมีชนคงอยู่ด้วยกินแต่กับ
 ลูกเมียของตน โดยปกตหน้าแดงก็อยู่ในที่แจ้งหรือในร่มทึมพุ่มไม้

กำหนดพื้นที่หรือเกรงภัยอันตรายก็เข้าอาศัยอยู่ในถ้ำหรือเพิงผา การ
 อาชีพ ผู้ชายเที่ยวล่าสัตว์ ผู้หญิงเที่ยวจัดหาอาหารมาสู่กันกิน
 คืบ ๆ ค่อยยังไม่รู้จักบึงจ คั่วก็เปิดออยเป่า และมีชนปกคลุมทั่ว
 ทั้งกายคล้ายกับถึง มืดเหตุดกน (หรือคนเพาะแต่พวกมนุษย์) จะใช้
 เครื่องนุ่งห่มขน ต้นพื้นฐานกันว่าจะเกิดชนเมื่อสมัยน้ำแข็ง Glacier
 Period เพราะหนาวจัดทนไม่ไหว พวกที่ไม่สามารถจะทนกันจึงเอา
 หนังกวางเขาคลุมกายกันหนาวชนก่อน แล้วเลยเห็นว่าสับายดีและ
 เป็นประโยชน์อย่างอื่นด้วย จึงใช้หนังกวางนุ่งห่มต่อมา (ถึงกระนั้น
 มนุษย์บางจำพวกที่อยู่ในแถบร้อน ไม่เห็นประโยชน์จะทำตาม หรือ
 เป็นแต่หนังหุ้มตัวพอปกนอายก็ยังมีมาจนทุกวันนี้) แต่คนผู้ดกกับสัตว์
 เดี่ยวรรจตามเป็นข้อสำคัญทมิบัญญัติมาก สามารถคิดทำเครื่องมือ
 Implement ใช้นช่วยตัดไม้ตั้งแต่เดิมมา เครื่องมือของคน ไบรอน
 ชนก่อนประวัติศาสตร์ที่ยังปรากฏอยู่ มีทำด้วยหินหรือด้วยทอง
 สัมฤทธิ์หรือด้วยเหล็ก นักปราชญ์พิจารณาเห็นว่าเครื่องมือเหล่านี้
 เกิดขึ้นต่างสมัยกัน ในตำราก่อนวิชาประวัติศาสตร์ จึงเอาเครื่องมือ
 ตั้งเป็นเกณฑ์กาลในเรื่องประวัติ ของคน ไบรอน ชนก่อน ประวัติศาสตร์
 เรียกกาลชนแรกว่า “อายุหิน Stone Age” กาลชนกลางเรียกว่า
 “อายุทองสัมฤทธิ์ Bronze Age” และกาลชนหลังเรียกว่า
 “อายุเหล็ก Iron Age”

๕๕
 กาลที่เรียกว่า อายหิน Stone Age เก่าก่อนและนานกว่าเพื่อน
 ต้องแบ่งต่อไปเป็น ๓ ตอน ๕๖ ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

ในอายหินเก่า Palaeolithic นั้น มีเครื่องมือหินที่ไดพบ ณ ที่
 ต่าง ๆ ทำเป็นแค่ของ ๒ อย่าง คือ Axe แปรตามศัพท์ว่าขวาน
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

เครื่องมอด้วยหิน เครื่องมอหินครึ่งอายุหินเก่าฝีมือทำดงนขรขระ
 เบนแคเขาگونหินมาสะกดให้กะเทาะเหตออยู่เพยงเทาศองการ แต่
 เมื่อผู้ศกษากษากอนประทศศำสครพจารณาตุกเกิดพศัง ด้วยเห็นวา
 คนโบราณชนนหมแต่ไมคอกอนหินเบนเครื่องมอสำหรับทำ ทำ
 อย่างไร จึงสามารถ สะกดให้เครื่องมอหิน เบนรูปร่าง อย่างแบบเดียวกัน
 และเพราะเหตุไร จึงทำเหมือน ๆ กัน แทบทุก จำพวก แม้อย่าง
 ต่างกันไกล ๆ ก็เกิดความศดวาคงเป็นเพราะเคยทำล้บคอกันมา
 หดายนชวบรุษ จนชำนาญาญรูปประเภทหินแต่รูปจกฉทจจะสะกด
 เมตด้วยไมคอกอนหินทำ ให้ เป็นรูป ต่าง ๆ ได้ตามใจ ชย ทพ
 เครื่องมอ หิน อย่างเดียวกัน ในที่ ต่าง ๆ ห่างไกล แม้จนถึง ต่างประเทศ
 ก็นั้น สันนิษฐานวาคงเป็นเพราะมีการคมนาคมถึงกับใคร ได้เห็น
 แบบอย่าง ก็ทำกันต่อ ๆ ไป เมื่อทำกันจนหดายแห่งเช่นนั้น คนมี
 ความคิดในจำพวกหรือประเภทต่าง ๆ ก็เปลี่ยนฉสะกด หรือเปลี่ยนรูป
 และคิดเครื่องมออย่างอนเพิ่มขนค่อไป แบบแต่ผสมขททำเครื่องมอ
 จึงผิดกันมาตามกาตและถิ่นฐาน อนนเป็นเหตุให้กษราชญ์ ในวิชา
 กอนประทศศำสครบัญญัติ เรียกฝีมือทำเครื่องมอหินเป็นชยต่าง ๆ
 (อย่างเดียวกันที่เราเรียกถายรตนาอย่างหนึ่งว่า “แบบครจัดเซิงหวาย”
 ฉนั้น) คงชอไว้ในตำราหดายอย่าง เมื่อครวจพบเครื่องมอหินของ
 คนโบราณทไทยพศังจนวาเป็นฝีมือ Culture แบบไทย แต่เทียบกับ
 ภูมิธาศุตรงทพบกรวจามคนอยู่ตรงนคังแต่เมือไร แต่เครื่องมอแบบ

อายุหินเก่าไม่แตกต่างเท่าที่ไทยยังขรุขระ ด้วยใช้แต่กระบวนสะกดหิน
งนน

อายุหินกลาง Mesolithic Age หน้ากากระไม่ชันก ทบญญิต
เป็น อายุ หง ตาง หก เพราะมี เครื่องมือหิน ทม ฝม อยู่ ใน ระหว่าง แบบ
อายุหินเก่า Palaeolithic กับอายุหินใหม่ Neolithic เห็นได้ว่า
ทำในสมัยเมื่อกาลังจะเปลี่ยนแบบเครื่องมือ ในอายุหินกลางนี้ (เกี่ยว
ข้องกับเมืองไทย ดังจะปรากฏต่อไปข้างหน้า) บางทีจะเป็นเวลาอายุ
ที่เกิดเหตุสำคัญอย่างยิ่งแก่มนุษย์ คือที่เริ่มสามารถจะเอาไม้ ลัก
ให้เกิดไฟขึ้นได้ ศาสตร์จารย์คาเตนเฟด บอกว่าชื่อที่มนุษย์สามารถ
ทำให้เกิดไฟขึ้นได้แต่เมื่อใดนั้น หดกฐานที่ได้พบเป็นอย่างเก่าที่สุด
คือที่รากเตาไฟ พบในแดนประเทศจีนอยู่ในภมิมิชาคราอส์ก ๓๐,๐๐๐ ปี
แต่มนุษย์จะรู้จักไฟมาก่อนนั้นนานแต่ก็ไม่ได้ การที่รู้จักทำไฟ
ให้เกิดขึ้นได้ เป็นเหตุให้ฐานะของมนุษย์เปลี่ยนแปลงหลายอย่าง
เป็นต้นแต่อาจกันหนาวและป้องกันอันตรายจากสัตว์เดรัจฉาน หรือ
แมลงมดต่างก็ทำได้ด้วยกองไฟ ได้ความสดและปลอดภัยอันตราย
ไม่ต้องคอยหลบแดดบังแดดเหมือนอย่างที่เป็นมาแต่ก่อน ก็เป็นปัจจัย
ให้มนุษย์เริ่มตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นหมู่หมวดกันแต่ขึ้นมา

ในอายุหิน Neolithic Age เริ่มแต่เวลาเมื่อมนุษย์ชอบอยู่
เป็นหมวดหมู่กัน และแสวงหาอาหารไม่ลำบากเหมือนแต่ก่อน
แล้ว หรือถ้าอย่างหนึ่ง คือไฟเวลาเมื่อมีเวลาว่างมากจนกัก
ทำเครื่องมือหินให้ปราณีตมากขึ้นด้วยฝนขัดให้ราบเรียบ บางทีถึง

ซึกเงา เครื่องมือของคนโบราณบรรดาที่ทำรูปและแผ่นราบเรียบร้อย
 (เช่นเรียกกันว่า ขวานผ่า ที่ขุดพบในประเทศไทยมีอยู่ในพิพิธภัณฑ์
 สถาบันคณ) เป็นของทำขึ้นในอายุหินใหม่ทั้งหมด นอกจากนั้น เมื่อ
 มนุษย์อยู่รวมรวมกันดังกต่างมา ก็เกิดความคิดช่วยกันหาเตาเผา
 ให้สะดวกยิ่งขึ้น เช่นพรรณพฤกษาหารที่เคยต้องเที่ยวไล่หา
 มาปลูกทำเป็นโรงคั่วเก็บกินได้ง่าย และจับสัตว์พันธ์ุที่ไม่ค่อยมาเตา
 แล้วประสมพันธ์ุไว้กินหรือใช้เป็นพาหนะ ตลอดจนรู้จักปลูกพืช
 กระทบมือที่อยู่อาศัย เจริญวัฒนธรรมยิ่งขึ้นเป็นลำดับมา

อายุทองสัมฤทธิ์ Bronze Age เริ่มราวสัก ๗,๐๐๐ ปี

มาน คำสังคราจารย์คาเตนเฟลด์บอกว่า พวกมนุษย์ที่อยู่กลางเอเชีย
 เวินเออาซาคุทองแดงกับธาตุดีบุก มาดองหลอมประสมกันเป็นทองสัมฤทธิ์
 หลอมทำเป็นเครื่องมือและภาชนะต่าง ๆ ขึ้นก่อน ความร้อนนั้นแพร่
 หดายเป็นถึงมนุษย์พวกอื่นโดยลำดับ อธิบายว่า "แพร่โดย
 ลำดับ" นี้ เป็นเวลาดำเนินด้วยหลายพันปี แม้จนทุกวันนี้ยังไม่
 แพร่หตายเป็นถึงมนุษย์บางจำพวกกม แต่เมื่อราวห้าพันปีของสัมฤทธิ์
 ไปถึงพวกไหน พวกนั้นก็เปลี่ยนเครื่องมือหินเป็นเครื่องมือทอง
 สัมฤทธิ์ เพราะทำง่ายกว่าสกัดหิน ขอนมหนักฐานประหตาดอยุท
 เครื่องมือสัมฤทธิ์ขึ้นโบราณที่ขุดพบ มักทำเลียนตามรูปเครื่องมือหิน
 ขึ้นอายุหินใหม่ แม้ขวานและพร้าที่ใช้กันจนปัจจุบันนี้เค้ารูปก็มาแต่
 เครื่องมือหิน

อายุเหล็ก Iron Age นานกว่าเริ่มเมื่อสัก ๔,๕๐๐ ปีมาแล้ว
 มนุษย์เดิมในประเทศอังกฤษในยุโรป คิดวิธีถลุงเหล็กทำเครื่องมือ
 และเครื่องใช้ได้ก่อน แต่ความรุ่มรวยแพร่หลายไปอย่างรวดเร็วจนมา
 จึงได้ใช้เหล็กทำเครื่องมือและเครื่องใช้ต่าง ๆ ขึ้นแทนหินมา

เรื่องก่อนประวัติศาสตร์ต่อกับประวัติศาสตร์เมื่อใด
 ต่างชาติต่างแคว้นกัน อาศัยหลักแต่ภาษาชาติเดิมเรื่องพงศาวดารที่พง
 ษารได้แต่เมื่อใด ก็นับว่าเขาเขตต์ประวัติศาสตร์เมื่อนั้น มีตัวอย่างอ้าง
 ในตำราว่าเมื่อราวสัก ๖,๐๐๐ ปีมาแล้ว ที่ในยุโรปมนุษย์ยังเป็น
 ชาวบ้านทุ่งห่มหนังสัตว์ แต่ในเวลานั้นเองที่ในประเทศอียิปต์มีการ
 ปกครองเป็นวัฒนธรรม และมีตัวอักษรใช้กันอยู่แล้ว จึงนับว่ามนุษย์
 พวกอียิปต์เข้าสู่ประวัติศาสตร์ก่อนมนุษย์ชาติอื่นทั้งสิ้น ตัวอย่างที่
 กตบถกตม เช่นพวก "ปาปวน" Papuan เป็นคนป่าอยู่บนภูเขา
 กตางเกาะนิวกิน New Guinea พวกฝรั่งฮอลันดาตรวจแผนที่อาณา
 เขตตเพียงชนไปพบเมื่อ ค.ศ. ๑๘๐๐ คนพวกปาปวนนั้นยังใช้
 เครื่องมืออย่างสมัยก่อนประวัติศาสตร์ เช่นขวานหินเป็นต้น และ
 ไม่เคยออกไปพบปะกับคนพวกอื่นนอกถิ่นของตน ได้ถามก็ไม่ได้
 เรื่องว่ามนุษย์พวกปาปวนนั้นเป็นเชื้อกเถาของมนุษย์เจ้าพวกใด และ
 มาแต่ไหน เพราะพวกปาปวนเองก็ไม่รู้ เช่นหนคองนับว่าพวกปาปวน
 เข้าเขตต์ประวัติศาสตร์ตั้งแต่ ค.ศ. ๑๘๐๐ (พ.ศ. ๒๓๔๓) เป็น
 ต้นมา

คราวนี้ ถึง ปัญหา ข้อ สำคัญ ที่ ฉันทาม ศาสตราจารย์ คาเดนเฟด
 ข้อหนึ่งว่าตามทปรากฎจารีตวเช่นเลอและข้างกต มนุษย์กต มีใน
 สมัยก่อนประวัติศาสตร์แทบทั่วทุกแห่งในโลกนี้ จะเข้าใจว่าสัตว์
 หรือมนุษย์พันธ์เดียวกันเกิดชนตามทต่าง ๆ หลายแห่งพร้อมกันนั้นไม่ได้
 จะคงเกิดจากพชนพันธ์หรือรวมกันแต่เดิมมา แต่คงแยกย้ายกระจายไป
 แกรหรือไม่ว่าพชน มนุษย์นเกิดชนทใหม่ก่อน แยกออกมาชนเป็นข้อ
 ทผู้ศึกษาวิชาก่อนประวัติศาสตร์ กาดงคนหาหลักฐาน ส่วนตัวแเอง
 เชื่อว่าพชน มนุษย์เกิดชนทางกลางฮาเซียก่อน แยกกระจายไปทาง
 ตะวันตกจนถึงยุโรปและอเมริกาทาง ค ยพชนกระจายมาทางตะวันออก
 ออก ล้อมมาทางเมืองจีนแต่คงกระจายต่อลงมาทางข้างใต้ ผ่านประเทศ
 ไทยและกัมพูชาลงไปทางเกาะสุมาตรา เกาะชวา และเกาะใน
 มหาสมุทรแปซิฟิกทาง ค การทแ่ตรวจค้น เช่นเข้าไปสืบสวน
 หาความรุ ในประเทศไทยกต และที่ลัดที่รับฮาดามาชุดชมนทพัย
 ก่อนประวัติศาสตร์ ในแหลมมระดาญน กต ก็เพื่อจะพ็ค้นความข้อ
 ทเข้ามา หลักฐานเท่าทพบแต่ในเจดานี้ ได้พบเครื่องมือหินของ
 มนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ คงแต่เมืองจีนเป็นระยะมาจนตตออกประเทศ
 ไทย ยังขาดอยู่ในตอนประเทศไทยคอกับประเทศมระดาญ
 ตรงนมเรื่องทละของเดาเทรท คือ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ ม
 นักปราชญ์วิชาก่อนประวัติศาสตร์คน ค ข้อศาสตราจารย์ดาร์สัน
 Sarasin เป็นชาติลิวส์เข้ามากรุงเพท เพื่อจตรวจค้นหาเครื่องมือ
 มนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ กระทรวงมหาดไทยมอบให้ราชบัณฑิตย

ถึงเมืองเซียงราย แด่ตั้งมาตรวจที่ท่าเขาต้นนามแดงแห่งเมืองตพบุรี
 แด่ที่เขางเมืองราชบุรี เวदानพินช่วยพอกษยศตายุชนแต่ยังต้องนอน
 อยู่ แด่ขอไปหา ได้ต้นทนานกั้น ครั้นแก่กลับไปยุโรปไปแต่งรายงาน
 การทศวรรษ แด่ส่งจดหมายเครื่องมอหินทชุดพบมาให้ฉัน ฉันได้
 พิมพ์ไว้ในหนังสือวารสารของสมาคมคณิศรในเมืองไทย เมื่อยังเรียกว่า
 เจอรณดของสยามสมาคมเดิม ๒๖ ตอนที่ ๒ ประจำเดือนตุลาคม พ.ศ.

๒๔๗๕ (The Journal of the Siam Society, Vol. XXVI, pt. 2) ตามราย
 งานของศาสตราจารย์ดาร์วิน ว่าเครื่องมอหินชนก่อนประวัติศาสตร์
 ชุดพบในประเทศไทย มีทั้งอายุหินกลางแด่ชายุหินใหม่ แต่ชายุ
 หินเก่ายังหาไม่พบ ด้วยไม่มีเวตาพอจะตรวจค้นได้ถนัด เพราะ
 ในบรรดาถาถาอันน่าจะเป็นที่อาศัยของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ชาว
 เมืองไทยทำเป็นถาถาในศาสนาเดี่ยแทบทุกแห่ง จะชุดตรวจก็ชุดของ
 ฉันได้บอกเรื่องนแก่ศาสตราจารย์คาเลนเฟล แด่ว่าแก่เห็นด้วย
 กับศาสตราจารย์ดาร์วิน ว่าในประเทศไทยมททนาจะตรวจหาหัดก็ฐาน
 ทางวิชาก่อนประวัติศาสตร์ชุดมาก แต่ทชาวเมืองไทยทำเป็นจุดเดี่ย
 นนกด ไปอย่างทพง ด้วยเป็นเครื่องขงกันมิให้ใครไปเที่ยวชุดเด้น
 เพราะการ ชุดค้น ชุมทรัพย์ ก่อน ประวัติศาสตร์ ต้อง พนด พิจารณา มาก
 คือเป็นชันษาพายุในการนลงจะชุดได้เรี่ยบริชย ถ้าเป็นแค่ไปชุด
 ทตดของวิชากีฬาให้เดี่ยของเดี่ยเปล่าไม่ได้ความรุ้ชใด ความชอน
 แด่ว่าเคยมอทหารณเช่นครงทพงพวกชุดแล้ว ในอาฟริกาชุดพบหัวกระดูก

คนโบราณอย่างแปลกมากที่เมืองโรตตีเสีย เจ้าของเหมืองแร่ได้หัว
 กระโหลกนั้นไว้ แล้วส่งไปให้นักปราชญ์ตรวจ ก็ไม่สามารถจะรู้ว่า
 จะเป็นอายุคราวไหน เพราะผู้ตรวจพบจำไม่ได้แต่ไม่ได้สังเกตภูมิธาตุ
 ตรงที่พบหัวกระโหลกนั้น เคยเป็นปัญหามาจากไหน มีเรื่องทศ
 ฉันทน์ได้ทราบแต่ตนเองเป็นที่มาของเขยวาทิตกรรพ ด้วยพระภิกษ
 รูป ๑ ส่งของ ก่อน ประวัตศำสตร์ ทศตพบ ใน แขวง เมือง ชัยนาท มาให้
 พุทธภิกษุทศถาน มีทั้งขวานหินอายุหินใหม่และเครื่องหม้อไหฮัก
 หตายตั้ง และบอกมาว่าในถิ่นนั้นพบหัวกระโหลกมนุษย์ด้วยหัว ๓
 แต่พวกคนใจบุญเขาไปทำฌาปนกิจเสีย เลยสูญกัน

อธิบายกำเนิดของเกาะในทะเล

ฉันพบเรื่องก่อนประวัตศำสตร์ อภเวรอนหง ในหนังสือเรื่องแหดม
 มรตายุ เรียกชื่อวง "มรตายุ" Malaya นายพันตรชอเอนรเคอด
 Enriquez เป็นผู้แต่ง เขาถือว่าว่ามีมณฑลเดิมของแหดมมรตายุ
 เป็นแผ่นดินติดต่อกันไปถึงเกาะต่าง ๆ ที่เรียกวมกันว่า หมู่เกาะมรตายุ
 นับตั้งแต่เกาะสมาตรา เกาะชอง เกาะบอฮีโย และเกาะพินดบับนัง
 แม้อ่าวไทยเดิมก็เป็นแผ่นดิน หรือว่าอีกอย่างหนึ่ง แผ่นดินอาเซยติดต่อกัน
 กันไปตกทะเลเมื่อพันเกาะเหล่านี้ เขาอ้างหลักฐานถึง ๒ อย่าง ๆ ที่ ๑
 คือยหยังนาทะเล เขาไปปลุกสงแควร้อยวาขึ้นไปต่อเมื่อพันหมู่เกาะเหล่านี้
 แต่ทางตะวันออกมาจากนอ่าวไทยและทะเล น้ำคนไม่ถึงห้าศับวาตั้งแต่

เมืองพม่าลงมาตลอดไปจนชายฝั่งเมืองเขมรและเมืองญวน น้ำตกไม่
 ถึงห้าศอกก็ให้เห็นว่าคอนน้ำตกเต็ม เป็นทะเล เนื่องจาก มหาสมุทร
 แปซิฟิก ทะเลคอนน้ำตกเป็นแผ่นดินอยู่ก่อนแต่ถล่มลงไปด้วยแผ่นดิน
 ไหล จึงเกิดเป็นเกาะเกียนต่าง ๆ หดฐานที่อ้างอย่างที ๒ ว่าสัตว์
 คาง ๆ เช่นช้างและเสือทม้อยตามเกาะเหล่านั้น จะมชนด้วยประการ
 อย่างไร เพราะสัตว์เหล่านั้นจะว่ายน้ำข้ามทะเลไปอย่างไรได้ ถึงคน
 ชนเต็มเช่นพบ โครงกระดูกทีในเกาะชระวา ก็ไม่น่าจะข้ามน้ำข้ามทะเล
 ไปได้ ด้วยไม้จากไซยานพาหนะอย่างคนชนตัง คงเป็นเพราะคน
 และสัตว์เหล่านั้นเดินบกตงไปแต่เมื่อยังเป็นแผ่นดิน ไปมีพืชพันธุ์ อยู่
 เมื่อแผ่นดินถล่มลงไปเป็นทะเลก็เลยเกิดเซอถ่ายสับมา

อธิบายกำเนิดหิน

เมื่อวันเสาร์ที่ ๘ เดือนธันวาคมนี้ เต็มคำศักราจารย์คาเดนูเฟด
 นี้ว่าจระมาหา แต่มาไม่ได้ ด้วยเมือกถบจากสิงคโปรมาในเรือพัด
 ตกกระไดลงมา (เพราะตัวแกมันใหญ่ โดเกินขนาด จนล้มเต็จ
 พระปกเกล้าฯ ตรัสเรียกว่า "กมภกกรณ" เมื่อแก่น้ำเสด็จเที่ยว
 ชระวา แกรูเรื่องรามเกียรติ์เข้าใจพระราชดำริโดยชอบ ถึงมาขอ
 ฉันทจึงได้ทราบ) มีอาการขอกขัดข้างหลังยังเดินไถดไม่ได้ แก
 บอกว่า ขอเชิญ ฉันทไป กิน น้ำชา ที่แก อยู่ ณ โย้เต็ด แกรัก บนเขา สูง
 จึงขึ้นไปกับหญิงพจนเมื่อบ่าย ๕ โมง ยิ่งคุยได้แจ่มได้ แกบอก
 การชดชุมทรวพทตามตควบภกาหยุดแล้ว เพราะทำจนสิ้นจำนวนเงิน

๑. รัฐบาลอังกฤษอนุญาต ให้ไปตั้งไปรษณเพื่อเอาวัตถุต่าง ๆ ที่ขุด
 ได้ไปส่งพิพิธภัณฑ์สถานและขแรงให้ภคินทาร์กษทราบ คัดแกลจะอยู่
 ที่บึงอีก ๓ ตำบลใหม่จะไปเมืองมิลลา ในการประชุม
 สโมสรก่อนประวัตศาตร์ตามกำหนด ๓ ปีครึ่งหนึ่งตามประเทศต่าง ๆ
 แกลที่แกเชญฉินฉิน ไปที่แกชยฉิน เพราะแกได้ของสมัยก่อนประวัต
 ศาสตร์เขาส่งมาให้แกตรวจหลายสิ่ง เป็นของที่ขุดพบในชะว้า เขา
 หีบมาเปิดให้ฉินฉิน เป็นก้อนหินต่าง ๆ ทั้งนั้น ถ้าเราไปพบโดยดำฟัง
 ก็เห็นจะชว่างทงเลีย โดยมาก รู้ได้ว่าเป็นอะไรแต่ผู้ชำนาญการตรวจ
 ของก่อนประวัตศาตร์เท่านั้น แต่เมื่อแกขแรงดักษณะของตัวอย่าง
 เหล่าหนักพอเข้าใจ ด้วยพิจารณาได้เห็นมีรอยคนได้ทำอะไรแต่ต้อง
 ใจให้ผิดกับของธรรมชาติทางนั้น มักจะค้นได้แก่ให้เป็นของประหัต
 ฉินฉินอยู่ก่อนหนึ่ง คือเป็นศิลาเนื้อไล่ส่นาคาด ข้างในมีรอยเป็นรูป
 ประการังอยู่เต็มไป แกบอกเจ้าศลากอนนั้นเต็มเป็นประการังอยู่ในท้อง
 ทะเลเมื่อราวสัก ๓๒ ล้านปี แล้วไฟไหม้กลางโลกบรรดาทำให้แผ่นดินใน
 ท้องทะเลไหว เป้าขึ้นมาเป็นภูเขาอยู่บนบก ที่หลังฝนชะหินปูนที่
 หุ้มห่อให้ย่อยละลายไปตามน้ำ ไหลลงทะเลไปที่ตะกอนย เข้าไปจับ
 กลมประการังที่เหลือเป็น Fossil อยู่ ในที่สุดจึงกลายเป็นอยู่ในก้อนหิน
 ที่เราเห็น ฉินฉินพบในหนังสือธรณวิทยา Geology กล่าวหาหิน
 นี้อยู่ในโลกนั้นมีมากอยู่ ๓ อย่าง คือ หินทรายอย่าง ๓ หินปูนอย่าง ๓
 กับหินกรานิต Granite (เดียงโฝ) อีกอย่าง ๓ ขยายว่าหินทรายนั้น
 เกิดที่ฝนชะภูเขาแต่แผ่นดิน ให้ย่อยเป็นทรายลงไปทับถมอยู่ในท้อง

ทะเล หินปูนนั้นเกิดแต่เปลือกหอยและปะการังที่ตายทับถมอยู่ในท้อง

ทะเล หินเตยง โผนั้นเกิดแต่ไฟใน โดกเผาธาตุให้ละลาย จนกลายเป็น

เป็นแก้วตกระคนปนอยู่กับเนื้อหินก็มี เช่นเพชรและมณีเป็นต้น มาได้

ความรวดเร็วประหลาด ที่ปนของเราใช้ก็ออกกรามอย่าง ๓ ทำด้วยหินปูน

เรียกกันว่า ปูนหิน อีกอย่าง ๓ ทำด้วยเปลือกหอย เรียกว่าปูนหอย

อันที่จริงทำด้วยเปลือกหอยทั้ง ๒ อย่าง ผิดกันแต่ว่าเป็นเปลือกหอย

ที่ชนประเวศศาสตร์กับเปลือกหอยในประเวศศาสตร์เท่านั้น

วิธีขุดขุมทรัพย์ก่อนประวัติศาสตร์

ขุมทรัพย์ ที่ ฉับ ไป ดู อยู่ โกลด์ แม่น้ำ กวา ตา มู ตา ที่ บัน

แดนเมือง ไทรกัมบิง ๓๒๖๖ ๓๒๖๖ อยู่ในท้องที่อำเภอ

ปรอจันต์เวเตสต์ แขวงเมืองฉับิง ห่างจากฝั่งทะเลราว ๓๒๕๐ เส้น

ฉับไปรทกษัตริย์จากฉับิง เยาวถดงเรือจ้างข้ามฟากไปขึ้นที่ตำบล

บัตเคอร์เวอรัท แล้วเดินไปตามถนนราว ๕๗๐ เส้น ถึงเชิงสะพาน

ข้ามแม่น้ำกวาตาตาตา ดงจากรถเดินไปตามถนนหน้าตึก ๓๐ เส้น

แล้วลงเดินใต้ตามคันทนาไปอีกสัก ๕ ไร่จึงถึงขุมทรัพย์ ซึ่งศาสตร์ราชวีย์

คาเตนเฟลปป์เคตเตนเป็นออฟฟิศ แต่ละปลุก โรงจากที่พกคนทำงานได้

มีคนทำงานราวสัก ๓๕ คน ศัตรูศาสตร์ราชวีย์คาเตนเฟลปป์ก็ฝรั่ง

เจ้าของที่ดินไปคอยรับอยู่ที่นั่น เมื่อฉับข้ามเรือจ้าง แลเชิญ

ไปพบเจ้าเมืองฉับิง ๆ ออกส่งนุกตามไปด้วยอีกคนหนึ่ง

ชุมทรัพย์ที่ขุดนั้นอยู่ในทรายกลางท้องนา มีเป็นโคกอยู่ ๓ โกก
 เพิ่งเริ่มขุด โกกแรก เดียวขุดไปยังไม่ถึงหนึ่งในสี่ของ โกกนั้น
 เพราะการขุดชุมทรัพย์ ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ จะใช้เครื่องมือที่ทำด้วย
 โลหะ หรือที่เบ็ดของหนักไม่ได้ ด้วยเกรงจะไปกระทบโบราณวัตถุ
 ให้อยู่ยับเยิน ใช้แต่เท่านั้น ความประสงค์ของการขุดมี ๒ อย่าง
 คือ เพื่อจะหาโบราณวัตถุอย่าง ๓ เพื่อจะให้รูปร่างตรงนั้นเต็มเป็นท
 ่ออย่างใด ๓ เครื่องมือใช้ได้แต่เอาไม้ไผ่มาเหลารูปเหมือนกับใบพาย
 ก้อยๆ เขยคุ้ยแผ่นดินลงไปทีละน้อย ค่อยๆ เขยคุ้ยเข้าปากเข้าให้ดินปลิว
 ไป พบตะกั่วหรือก้อนอื่นใดก็เก็บเอามา จนแต่ถ้าดินเขาไปถึง
 ถ้าพบสิ่งใดเป็นชิ้นใหญ่ฝังคาคนอยุ่กห้ามมิให้ดึงขึ้นมา ด้วยกลัว
 จะหักสลาย ต้องเกตุยกลงไปจนวัตถุนั้นหลุดลอยตัวจึงเก็บมา วัน
 ก่อนนั้นไปขุดลงไปพบกระดูก ๒ ชิ้นคาคนอยุ่ ยังรู้ไม่ได้ว่า
 เป็นกระดูกคนหรือกระดูกสัตว์ ศาสตร์ราชารยคาเดนิเฟตให้บันทึกไม่
 หมายไว้ ยังจะต้องรอไปจนเกตุยดินให้กระดูกนั้นลอยตัวจึงจะเอามา
 ชั้นใต้ ของต่าง ๆ ที่ขุดได้นั้นศาสตร์ราชารยคาเดนิเฟตตรวจทุกชั้น
 ที่ไม่มรองรอยเกี่ยวกับคนทำ เขาไปรวมไว้ทางหนึ่ง ชั้นที่สามคือ
 เกี่ยวกับมนุษย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ เก็บดินนำเขยรดงบัญชีแต่
 หมายที่พบไว้ในแผ่นฝังทุกชั้น ที่เก็บดินนั้นตอน ๓ ขุดลึกตรงลงไป
 หวังจะตรวจกระดูก Cross Section ให้รู้ว่าแต่เดิมที่ตรงนั้นเป็นอะไร
 ตอนนั้นขุดสำเร็จแล้ว นอกจากตอนนั้นเป็นแต่ขุดค้นหาของ แต่มิได้
 ขุดให้เป็นหลุมเป็นบ่อ ขุดเกตุยดินไปให้เต็มอกัน ขุดไม่ได้วันละก

มากน้อย และคำสั่งจรรยาคนเฒ่าเองก็ลำบากมากอยู่ ด้วย
 แกชอบอากาศเย็น ชนไปอยู่ไฮ้เค็ดบนยอดเขาบ้าง คองลงจากเขา
 แต่เข่าครู่ ฆนรถยนตร์ ไปถึงตำบลคังบั๊กกา เมื่อจะเดินไต่คันทนา
 ตัวแก่ใหญ่โต ต้องมีคนเดินประคองต้องช้างไปจนถึงที่ทำงาน แก
 อยู่เพียงครึ่งวัน ก็กลับมากินกตางวันหนึ่ง ตอนบ่ายพัก และหยุด
 วันเสาร์ วันอาทิตย์ วันอาทิตย์จึงนัดกันเป็นวันมาฆบูชาและรัตนทนา
 กัมมัน

คราวนี้จะเล่าถึงความรู้อะไรที่ได้จากการไปตชดชมทรวัยต่อไป ตรง
 ที่แกขุดถ้ำลงไปเป็นรูปคดขวางนอน ถึงพันตาที่ลึกเป็นดิน คอขึ้นมา
 มีเปลือกหอยมากกว่ามากปนอยู่กับดิน แกบอกให้สังเกตเปลือกหอย
 ที่ปนดินอยู่ตอนล่าง ต่อกันเป็นภาพเหมือนขลุ่ยบริบูรณ์ แต่ตอนบนที่ใกล้
 จะถึงแผ่นดินเป็นแต่เปลือกหอยหักย่อยเป็นชิ้นเล็ก ๆ ทงนน ออก
 ประการหนึ่งให้สังเกตแนวที่เปลือกหอยหักคอกกับเปลือกหอยดี ดิน
 เป็นตอนละสั แต่แนวที่คอกนั้นลาดลงไปเหมือนเชิงสะพานจนถึงดิน
 เป่าไม้ไม่มีเปลือกหอย แกบอกอธิบายว่าเพราะที่ตรงนั้น เดิมเป็น
 หาดทรายชายทะเล เป็นทมนษย์ก่อนสมัยประวัติคำสั่งครมาเที่ยว
 หาหอยกินเป็นอาหาร เมื่อกินแล้วทิ้งเปลือกหอยไว้กับหาด เปลือก
 หอยจึงยังเป็นภาพค้อย ต่อมาหอยที่ตรงนั้นหมดไป พวกมนุษย์
 ที่เคยหาหอยย้ายไปหาที่อื่น ที่ตรงนั้นก็เป็นหาดทรายเป่าไม้ กตณ
 ชัดโคลนทรายกับเปลือกหอย แดกหักทงอยู่ ในท้องทะเล ชนไปทำมที่
 กตณภาพหอยที่พวกมนุษย์ทิ้งไว้ และฝั่งทะเลงอกออกไปเต็มอ

จนกระทั่งทรงเห็นแผ่นดิน
 กอดขยทให้สูงชันเป็นดาดขมมา
 เบ่ง ๒ อย่างคอกัน
 และแนวทคอกบดินจึงต่างตั้ง
 ช้าง และทีมเปิดอกหอยไปหมดเพียงทดินเปล่า
 หดกรฐานเกล้าพ
 ลือให้เห็นว่าทรงนมเป็นชายหาด
 และเปิดอกหอยทกลมทขกกันเป็นของ
 ต่างสมัย

สิ่งของต่าง ๆ ที่แก่ได้ใจแล้วนั้นมหดาอย่าง
 นั้นจะพรรณนา
 แต่บางอย่าง คือ

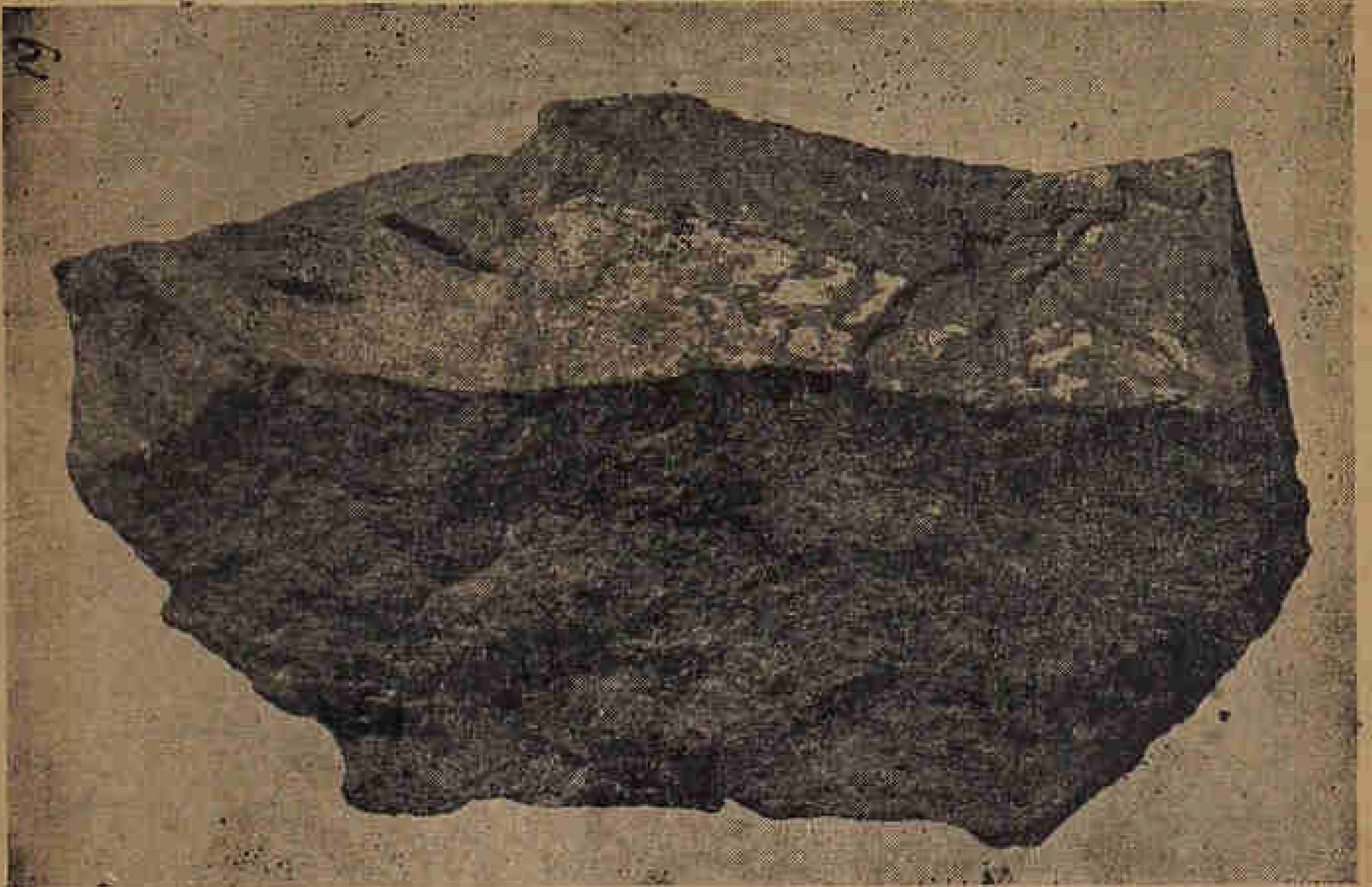
๑. ดินแดงดำสำหรับฝนทาคัว
 สมัยประวัติศาสตร์
 ชอบเอาอะไรทาคัวเป็นเครื่องบ้องกันอันตรายทั่วทุกแห่ง
 ในทคม
 ดินแดงพวกมมนุษย์ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ชอบเอาดินแดงทาคัว
 เจ้า
 เมืองบึงสามคามแก่จากดินแดงทพนมมมอยท ไท
 แกบอกว่าหาได้ตาม
 ภูเขารในแดนเอง
 เจ้าเมืองจำตาเช่นนพกอนทแก่เก็บมา
 มันจะเป็น
 ของอยู่ทตนเองไม่ได้หรือ
 แกบอว่าทตรงนทเห็นกนอยแต่ວ່ว่าเป็นท
 หาดชายทะเล
 ดินแดงมันเป็นของมีตามภูเขาร
 มันจะเดินลงมาเอง
 ให้ถึงชายหาดได้อย่างไร
 แกบอทความเห็นของพวกนทปราชญ์ต่อไป
 ว่า
 ทมนุษย์ชอบเอาดินแดงทาคัวเมอคกตาบรรพชน
 ด้วยเห็น
 ว่าโตหิตเป็นลางตั้งของมนุษย์
 ทโตหิตคกทกอนทกาดังตั้ง
 ทโตหิต
 หยตกเดยกาย
 พิจารณาเห็นว่าโตหิตคคกบนาอนคด้วยตั้งแดง
 จึงเชอว่า
 ตั้งแดงอาจทให้เกิดกวางตั้ง
 ทเอาดินแดงทาคัวเหมอนอย่างยาทาบารุงกาดัง

๒. ได้گرامมนุษย์ ๓ (หญิงพูนไม่ยอมจับ แก่เตยเอาเป็น
เรื่องต่อสำหรับหญิงพูนว่าชกตัว) แก่บอกอธิบายว่ามนุษย์ก่อนสมัย
ประจกศาตร์ร่างกายแตกต่างจากมนุษย์เดยวณ แต่พูนโตกว่า เพราะ
คองชบเคยวกันเพอส์ตแตะเนอศบอยุ่เด่มอ

๓. พบศัตกาก่อน ๓ ลัทธิฐานเหมือนเม็ดศกวดขนาดใหญ่ทม
อยุ่ตามท้องชาร แก่บอกจากรกของมนุษย์ก่อนสมัยประจกศาตร์
พวกทไปตุไม่มีใครเชอ โตจากอชนทกรวดอยางนมนมอยุ่ทอทุกท
ทุกแห่ง แก่ชโชนศักรข้างต่านหนึ่งของกอนกรวดนน เห็นม
ดงไป แตะไนทบมนนราบผิดกับแห่งอื่นเพราะรอยตำ ก็เถยงแกไม่ได้
เมอศตแตะณกตบมาเจสราจ ๓๓ นวพท มาทหนักนทงจัน

ที่เมืองบั้ง ได้หนักกับศาตร์จาร์ยคาคเดนเฟดค้อไปจ่า ถ้าแกช
พบอะไรศกศาตร์สำคัญ เห็นว่าฉนควรจะตุ ขอให้บอก ฉนจะไปอีก

การตุชตชมทรพยกอนสมัยประจกศาตร์ มั่นนุกผิดกับไปตุ
โบราณสถานทเขาชตแตะง เช่นทเมืองตพบรหรือแม่โบราณสถาน
ทกาดังชต เช่นชตตวจในบริเวณพระมหาศกูปวัดพระศรีศรรเพชฌ
เบนคณ เพราะชตชมทรพยกอนสมัยประจกศาตร์ ทังศาตร์จาร์ย
ผู้ชตเองแตะผู้ไปตุ ไม่รู้ว่าทนนจะเป็นอะไรอยุ่กอน แตะไม่รู้ว
จะมอะไร ที่ศกเมอโตของฉนมา กคองเขามาตรวจพิจารณาว่า
มันเป็นอะไร เวตาไปชตมีโอกาศทจะเตาแตะจะเถยงกันเรือยไป
สนุกติ แตะเมอมากคตุ ตุเบนการยากยิ่งกว่าชตตรวจวัดศกสถานอะไร

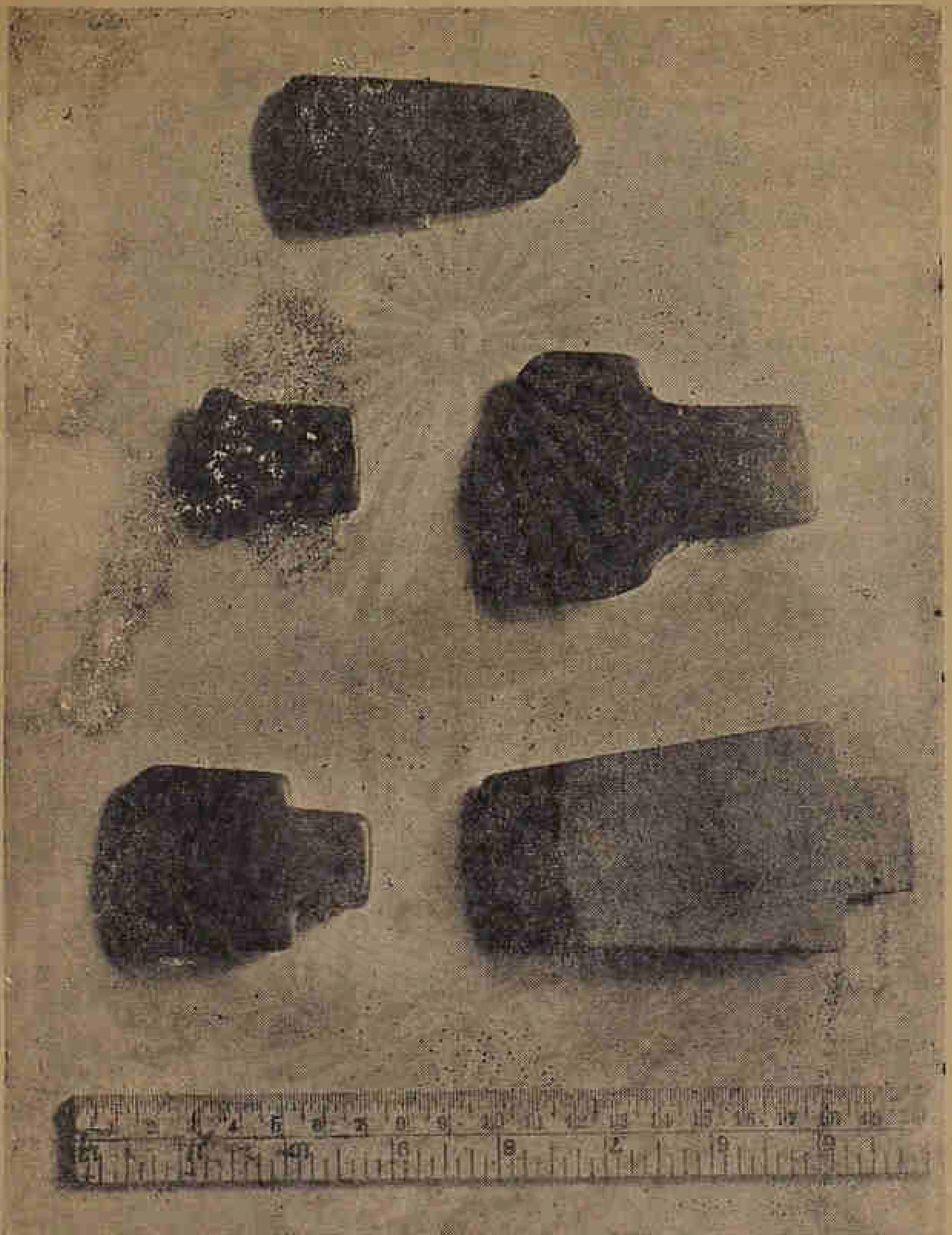

เครื่องชุด
สมัยหินกลาง พบในถ้ำกระดำ แขวงจังหวัดลพบุรี

ชวานกำปั่น

สมัยหินกลาง พบในถ้ำกระต่า แขวงจังหวัดลพบุรี

ขวานหิน สมีหินขัด

๑. อย่างชนิดมีบ่า ว่าเป็นของชนชาติตระกูลมอญ-เขมร
๒. อย่างชนิดธรรมดา ว่าเป็นของมลายู
 "ได้มาจากมณฑลพายัพ"